

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRKİYE MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİNDEKİ DEĞİŞMELER IŞIĞINDA
“HİZMET İÇİ EĞİTİM”

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Murat ARSLAN

İŞLETME ANABİLİM DALI

İŞLETME YÖNETİMİ BİLİM DALI

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Mualla Gülnaz KAVUNCU

TEMMUZ 2015

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRKİYE MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİNDEKİ DEĞİŞMELER IŞIĞINDA
“HİZMET İÇİ EĞİTİM”

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Murat ARSLAN
Y1112.040081

İŞLETME ANABİLİM DALI

İŞLETME YÖNETİMİ BİLİM DALI

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Mualla Gülnaz KAVUNCU
Ana Bilim Dalı: Okul Öncesi Öğretmenliği

TEMMUZ 2015

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

Yüksek Lisans Tez Onay Belgesi

Enstitümüz İşletme Ana Bilim Dalı İşletme Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Programı Y1112.040081 numaralı öğrencisi **Murat ARSLAN**'ın "TÜRKİYE MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİNDEKİ DEĞİŞMELER İŞİĞİNDA "HİZMET İÇİ EĞİTİM" adlı tez çalışması Enstitümüz Yönetim Kurulunun 26.05.2015 tarih ve 2015/11 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından *oybirliği* ile Tezli Yüksek Lisans tezi olarak *kabul* ...edilmiştir.

Öğretim Üyesi Adı Soyadı

İmzası

Tez Savunma Tarihi :12/06/2015

1)Tez Danışmanı: Doç. Dr. Mualla Gülnaz KAVUNCU

2) Jüri Üyesi : Prof. Dr. Uğur TEKİN

3) Jüri Üyesi : Yrd. Doç. Dr. Somayyeh RADMARD

[Handwritten signatures in blue ink, corresponding to the listed names, with dotted lines below them.]

Not: Öğrencinin Tez savunmasında **Başarılı** olması halinde bu form **imzalanacaktır**. Aksi halde geçersizdir.

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “TÜRKİYE MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİNDEKİ DEĞİŞMELER İŞİĞİNDA “HİZMET İÇİ EĞİTİM” adlı çalışmanın, tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Bibliyografya ‘ da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla beyan ederim. (28/07/2015)

Murat ARSLAN

ÖNSÖZ

Ülkelerin gelişmesinde ve kalkınmasında önemli bir pay sahibi olan eğitim, teknolojinin ve bilimin gelişmesi ile her geçen gün kendini yenileme durumundadır. Eğitimin temel unsurları olan öğretmenlerin de bu yenilenmeye ve gelişmeye ayak uydurabilmeleri için kendilerini geliştirmeleri gerekmektedir. Biz bu araştırmamızda Türkiye'deki Milli Eğitim çalışanlarının gelişmelerini iyisi ve kötüsü, eğrisi ve doğrusu ile çok geniş bir anlamda ortaya koymaya çalıştık.

Türkiye Milli Eğitim Sistemindeki Değişmeler Işığında Hizmet İçi Eğitim konulu çalışmanın hazırlanmasında bana yardımcı olan ve desteğini esirgemeyen değerli hocam ve tez danışmanım Doç. Dr. Mualla Gülnaz KAVUNCU'ya teşekkür ederim.

Bu çalışmamın tüm aşamalarında bana yardımcı olan Mustafa Necati İlkokulu Müdürü İlhami TUTKUN, Müdür Yardımcısı Mahmut ÇİÇEKLİ ve Eşi Esra ÇİÇEKLİ'ye ve okulumuzun memuru Birsen CİHAN'a teşekkür ederim.

Ayrıca bu çalışmamın her safhasında yanımda olan sevgili eşim Serap ARSLAN'a ve iki oğluma sabırlarından dolayı teşekkür ederim.

Temmuz 2015

Murat ARSLAN

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ.....	I
İÇİNDEKİLER	II
ÇİZELGE LİSTESİ.....	IV
ÖZET.....	VI
ABSTRACT.....	VII
1.GİRİŞ	1
1.1 Araştırmanın Amacı	1
1.2 Araştırmanın Problemi ve Alt Problemler	1
1.3 Araştırmanın Önemi	2
1.4 Sayıtlılar.....	2
1.5 Sınırlılıklar	3
II. KAVRAMLAR VE KONU İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR.....	4
2.1 Eğitim.....	4
2.2 Öğretim	5
2.3 Hizmet İçi Eğitim Kavramı	5
2.4 Hizmet İçi Eğitimin Önemi	6
2.5 Hizmet içi Eğitimin Amacı	8
2.6 Hizmet içi Eğitimin Yararları.....	9
2.7 Hizmet içi Eğitimin Gerekliliği.....	9
2.8 Hizmet içi Eğitimin Türleri.....	9
2.8.1 Uygulama Evrelerine Göre	10
2.8.2 Uygulama Zamanına Göre	11
2.8.3 Uygulama Yerine Göre	12
2.9 Hizmet içi Eğitimin İlkeleri	12
2.10 Hizmet İçi Eğitim Yöntemleri.....	13
2.11 Milli Eğitim Bakanlığında Hizmet içi Eğitim.....	17
2.12 Yurtdışında Hizmet İçi Eğitim Uygulamaları	19
2.13 Türkiye ile Bazı Dünya Ülkelerindeki Hizmet içi Eğitim Faaliyetlerinin Karşılaştırılması	21
2.14 Konu İle İlgili Yapılan Araştırmalar	22
2.14.1Yurt İçi Araştırmalar.....	22

2.14.2 Yurt Dışı Araştırmalar.....	25
III. YÖNTEM	26
3.1 Araştırmanın Modeli	26
3.2 Çalışma Gurubu	26
3.2.1 Araştırma Evreni.....	26
3.2.2 Örneklem.....	26
3.3 Veri Toplama Aracı.....	27
3.4 Uygulama	28
3.5 Verilerin Analizi.....	29
IV. BULGULAR VE YORUM	30
4.1 Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular.....	30
4.2 Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Programlarına İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular..	35
4.3 Ölçeklere İlişkin Bulgular	44
4.4 Alt Problemlere İlişkin Bulgular	46
V. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	61
KAYNAKÇA.....	67
EKLER.....	71
ÖZGEÇMİŞ.....	77

ÇİZELGE LİSTESİ

Sayfa

Çizelge 3.1: Çalışma Gurubunu Oluşturan Öğretmen Sayısı, Çalıştıkları Okullar ve Buldukları İlçeler.....	27
Çizelge 4.1: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı.....	31
Çizelge 4.2: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Medeni Duruma Göre Dağılımı.....	32
Çizelge 4.3: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yaşa Göre Dağılımı.....	32
Çizelge4.4: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı.....	33
Çizelge 4.5: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Hizmet Süresine Göre Dağılımı.....	33
Çizelge 4.6: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılım.....	34
Çizelge 4.7: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitime Katılımlarına Göre Dağılımı.....	34
Çizelge4.8: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Gelir Durumuna Göre Dağılımı.....	35
Çizelge 4.9: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Programlarına İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular.....	35
Çizelge 4.10: Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerine Katılma Biçimlerine Ait Bulgular.....	38
Çizelge 4.11: Okullarda Hizmet İçi Eğitim Programlarında Görev Alan Yöneticilerin Alan Yeterlilikleri ve Yetişkin Eğitimi Yeterlilikleri Bakımından Nasıl Görüldüklerine Dair Bulgular.....	39
Çizelge 4.12: Öğretmenlerin Katıldıkları Hizmet İçi Eğitim Programlarının Değerlendirmelerine İlişkin Bulgular.....	40
Çizelge 4.13: Öğretmenlerin İhtiyaç Duydukları Hizmet İçi Eğitim Türüne İlişkin Bulgular.....	41
Çizelge 4.14: Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerinin Düzenlenme Zamanına İlişkin Bulgular.....	42
Çizelge 4.15: Güvenilirlik Analizleri.....	42
Çizelge4.16:Normal Dağılım Testi.....	43
Çizelge 4.17: Cinsiyete Göre Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Tespiti İçin Yapılan t testi (1a alt problemi).....	45

Çizelge 4.18: Medeni Duruma Göre Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Tespiti İçin Yapılan t testi (2a alt problemi).....	45
Çizelge 4.19: Eğitim Düzeyine Göre Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Tespiti İçin Yapılan ANOVA Analizi (3a alt problemi).....	46
Çizelge 4.20: Kıdem Yılına Göre Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Tespiti İçin Yapılan ANOVA Analizi (4a alt problemi).....	47
Çizelge 4.21: Gelir Durumuna Göre Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Tespiti İçin Yapılan ANOVA Analizi (5a alt problemi).....	47
Çizelge 4.22: Branş Değişkenine Göre Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Tespiti İçin Yapılan ANOVA Analizi (5a alt problemi).....	48
Çizelge 4.23: Eğitim Programına Katılma Sayısına Göre Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Tespiti İçin Yapılan ANOVA Analizi (5a alt problemi).....	48
Çizelge 4.24: Cinsiyet Değişkenine Göre, Hizmet içi eğitimlere Katılma Biçimlerinde, Eğitimlerde Görev Alan Eğitimcilerin Değerlendirilmesinde ve Alınan Hizmet İçi Eğitimin Değerlendirilmesinde Farklılık Olup Olmadığının Tespiti İçin Yapılan Mann Whitney U Testi.....	49
Çizelge 4.25: Medeni Durum Değişkenine Göre, Hizmet içi eğitimlere Katılma Biçimlerinde, Eğitimlerde Görev Alan Eğitimcilerin Değerlendirilmesinde ve Alınan Hizmet İçi Eğitimin Değerlendirilmesinde Farklılık Olup Olmadığının Tespiti İçin Yapılan Mann Whitney U Testi.....	50
Çizelge 4.26: Eğitim Durumu Değişkenine Göre, Hizmet İçi Eğitimlere Katılma Biçimlerinde, Eğitimlerde Görev Alan Eğitimcilerin Değerlendirilmesinde ve Alınan Hizmet İçi Eğitimin Değerlendirilmesinde Farklılık Olup Olmadığının Tespiti İçin Yapılan Mann Whitney U Testi.....	51
Çizelge 4.27: Kıdem Yılı Değişkenine Göre, Hizmet içi eğitimlere Katılma Biçimlerinde, Eğitimlerde Görev Alan Eğitimcilerin Değerlendirilmesinde ve Alınan Hizmet İçi Eğitimin Değerlendirilmesinde Farklılık Olup Olmadığının Tespiti İçin Yapılan Mann Whitney U Testi.....	52
Çizelge 4.28: Gelir Düzeyi Değişkenine Göre, Hizmet içi eğitimlere Katılma Biçimlerinde, Eğitimlerde Görev Alan Eğitimcilerin Değerlendirilmesinde ve Alınan Hizmet İçi Eğitimin Değerlendirilmesinde Farklılık Olup Olmadığının Tespiti İçin Yapılan Mann Whitney U Testi.....	53
Çizelge 4.29: Branş Değişkenine Göre, Hizmet içi eğitimlere Katılma Biçimlerinde, Eğitimlerde Görev Alan Eğitimcilerin Değerlendirilmesinde ve Alınan Hizmet İçi Eğitimin Değerlendirilmesinde Farklılık Olup Olmadığının Tespiti İçin Yapılan Mann Whitney U Testi.....	54
Çizelge 4.30: Eğitim Programına Katılma Sayısı Değişkenine Göre, Hizmet içi eğitimlere Katılma Biçimlerinde, Eğitimlerde Görev Alan Eğitimcilerin Değerlendirilmesinde ve Alınan Hizmet İçi Eğitimin Değerlendirilmesinde Farklılık Olup Olmadığının Tespiti İçin Yapılan Mann Whitney U Testi..	56

Türkiye Milli Eğitim Sistemindeki Değişmeler Işığında “Hizmet İçi Eğitim”

ÖZET

Bu çalışmanın amacı ilk ve ortaokul öğretmenlerinin hizmet içi eğitime ve hizmet içi eğitimden geçirilmelerini gerekli kılan etmenlere ilişkin görüşlerini belirlemektir. Çalışmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini Türkiye ‘deki veya İstanbul ‘daki ilk ve ortaokul öğretmenleri oluşturmuştur. Araştırmaya 170 öğretmen katılmıştır.

Öğretmenler hizmet içi eğitimin gerekli olduğunu, bilimsel ve teknolojik gelişmelerin hizmet içi eğitim almayı zorunlu kıldığını, meslektaşlarıyla iletişim kurulmasında önemli olduğunu belirtmişlerdir.

Bunun yanında hizmet içi eğitim programları hazırlanırken öğretmenlerin görüşlerinin alınmadığını, yöneticilerin katıldığı hizmet içi eğitim faaliyetlerine kendilerinin de zorunlu olarak katıldıklarını, hizmet içi eğitim seminerlerine katılım kriterlerinin objektif olmadığını, hizmet içi eğitim görevlilerin yeterli miktarda uygulama yapmadıklarını, hizmet içi eğitim ortamlarının fiziki şartları ile ilgili öğretmen görüşlerinin alınmadığını, hizmet içi eğitim programları hazırlanırken öğretmenlerin görüşleri dikkate alınmadan hazırlandığını belirtmişlerdir. Hizmet içi eğitimlerin mesleki konferans şeklinde veya internet üzerinden ve Haziran – Eylül dönemlerinde yapılmasını daha çok tercih etmişlerdir. Öğretmenlerin hizmet içi eğitim hakkındaki görüşlerinde, cinsiyetin, medeni durumunun, eğitim durumunun, kıdem yılının, gelir durumunun, hizmet içi eğitime katılma sayısının bir etkisi görülmemiş, sadece branş değişkeninin etkisi görülmüştür. Fen ve Teknoloji öğretmenleri hizmet içi eğitim konusundaki değerlendirmeleri Türkçe öğretmenlerine göre daha olumludur.

Anahtar Kelimeler: Eğitim,Hizmet İçi Eğitim

Turkish National Education System Change In Light Of The "Service Training"

ABSTRACT

The aim of this study is to define and explain the necessity of in service training for the primary and secondary school teachers. In this study, the survey method is used and the participants are 170 random teachers from İstanbul, Bakırköy and Güngören districts who worked in 2013/2014 academic year.

The teachers emphasized that the in – service training is a necessity. The scientific and technologic developments made in-service training absolute necessity, and it is also important to communicate with their colleagues.

Besides they also told that their opinions are not asked while preparing the in- service programs, that they have to participate to the in-service programs which are prepared for the managers, that the criteria for participation of in-service trainings are not objective, that the in-service trainers do not do much practice, that teachers opinions are not considered about the physical environment of the in-service training. They mostly preferred that the in-service trainings should be carried out through June-September via Professional conferences or the internet.

It is seen that the sex, marital status, education, seniority, income or the branch of a teacher has no effect on their points of views about in-service training

The opinions of Science and Technology Teachers on in-service training is more positive than Turkish Teachers.

Keywords: Education, in – service training

I.GİRİŞ

Gayet masumane başlamış olan hizmet içi eğitim faaliyetleri gelenek ile gelecek arasına sıkışmış bulunmaktadır. İnsan faktörü hesaba katılmadan tasarlanan her proje, sahaya inmeden masa başından verilen her hüküm, muhataplarını ciddiye almayan her söylem akim kalmaya mahkumdur. Bu çalışmada hedeflenen hizmet içi eğitimi yermek değil, aksine; yaralarını tedavi edip yeni bir kimliğe büründürmektir.

Yalın olarak tartışılmak istenen, hedef kitlenin; eğitim durumu, öncelikleri, eğitilebilirlikleri, varsa okuma alışkanlıkları, teknolojik gelişmelere duyarlılıkları, bilimsel gelişmelere yatkınlıkları, çağdaşlıkları, çağdaşları ile diyalogları, meslektaşları ile iletişimleri, hassasiyetleri,.. gibi parametreler göz önüne alınıp sahaya inerek, hedef kitleye değip, elde edilen verileri bilimsel değerlendirmeler ışığında taraflara ve okuyucuya sunmaktır.

Zira bilimsel veriler ışığında yeni alternatifler ortaya çıkabileceği gibi, bu faaliyetin revize edilmesinin önü de açılmış olacaktır. Nihayetinde çalışma herkese değip hiç kimseye ilişmeden düşünmeye imkan tanıyacaktır.

1.1Araştırmanın Amacı

Amacımız ilkokul ve ortaokulda çalışan öğretmenlerin, hizmet içi eğitime niçin ihtiyaç duydukları hakkındaki düşüncelerini ve hizmet içi eğitim ile görüşlerini belirlemektir.

1.2 Araştırmanın Problemi ve Alt Problemler

Bu araştırmanın ana problem cümlesi, “Türkiye Milli Eğitim Sistemindeki değişmeler ışığında hizmet içi eğitime dair öğretmenlerin görüşleri nelerdir?” şeklinde ifade

edilebilir. Bu problemin çözümünde aşağıda belirtilen alt problemler ve değişkenler dikkate alınmıştır :

Alt problemler

- 1- Öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarına ilişkin görüşleri
- 2- Öğretmenlerin hizmet içi etkinliklerine katılma biçimi ve bu konudaki görüşleri
- 3-Öğretmenlerin hizmet içi etkinliklerde görev alan eğitimcilerin yeterlilikleri hakkındaki görüşleri
- 4- Öğretmenlerin alınan hizmet içi eğitimi değerlendirmeleri

Bu alt problemlerin her biri tek tek cinsiyet, medeni durum, eğitim düzeyi, kıdem, gelir düzeyi, branş ve programa katılım sıklığı değişkenlerine göre ele alınmıştır.

1.3 Araştırmanın Önemi

Bilim, teknoloji ve sanayideki hızlı değişme ve gelişmelerin eğitim amaçlarını, tekniklerini ve öğretmenin geleneksel rollerini değiştirdiği düşünülerek öğretmenlerin her zaman eğitim almaları gerekmektedir. Öğretmenler sürekli yeni bilgi ve becerilere sahip olmazsa çağdaş gelişmelere uyum sağlaması mümkün olmayacaktır. Öğretmenlerin kendilerini yenilemelerinde hizmet içi eğitim faaliyetlerinin önemi büyüktür. Bu nedenle hizmet içi eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi ve düzenlenecek hizmet içi eğitim programlarının bilimsel olarak ele alınarak yürütülmesi gerekmektedir.

1.4 Sayıtlar

Çalışmada aşağıdaki sayıtlardan yola çıkılmıştır:

1. Ankete katılan öğretmenlerin verdikleri cevaplar onların gerçek düşüncelerini yansıtmaktadır.
2. Çalışmada araştırmaya katılanlar evreni yeterli olarak temsil edebilmektedir.
3. Çalışmaya katılanlar ölçüğe isteyerek ve samimiyetle yanıt vermişlerdir.
4. Araştırmada kullanılan istatistik teknikler bu çalışmaya uygun olarak belirlenmiştir.

1.5 Sınırlılıklar

Bu çalışmanın sınırlılıkları aşağıda belirtilmiştir:

1. 2013 – 2014 yılları ile sınırlıdır.
2. İstanbul İlinin Bakırköy ile Güngören ilçelerindeki okullarda görev yapan ilkökul ve ortaokul öğretmenleriyle çalışılmıştır.

II.KAVRAMSAL ÇERÇEVE VE KONU İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

2.1 Eğitim

En yaygın tanımlardan birine göre, “eğitim bireyde istenilen davranış değişikliğini gerçekleştirme sürecidir”. “İstenilen davranış değişikliği “ nin kime ve neye göre olduğunu sorgulanması gereken bu tanımda, davranışçı kuramın etkisi açıktır.

Eğitimin görevi; hayatı ve yeni teknolojik gelişmeleri öğretmek, eğitime uydurmak ve hızla değişen bir dünyada çocukları zamanın ihtiyaçlarına göre hazırlamak ve yeni teknolojileri kullanılabilir hale getirmek zamanın gereklerine uygun bilgi ve becerilerle donatmaktır. Eğitim- öğretimin birinci görevi çocuğa gerektiğinde bilgiyi nereden, nasıl öğrenebileceğine ait temel becerileri kazandırmak, yani balık tutmayı öğretmek; ikincisi çocuğa zihinsel üretimini ve yaratıcılığını geliştirici yöntemleri kazandırmak olmalıdır.

Dünyaca kabul edilmiş görüşe göre eğitim-öğretimin üç ana amacı olduğu vardır: Birincisi, bireyi meslekî yeterliliğe kavuşturmak.Yani bireyin sahip olduğu bilgi ve deneyimi ile mesleğini dünyanın her yerinde yapabilmesini sağlamaktır. İkincisi bireylerin özellikle yüksek öğretim sürecinde mesleki alan dışında herhangi bir branşta (sanat, spor, politika vs. gibi) keşfedilmemiş yeteneklerinin ortaya çıkmasını sağlamaktır. Üçüncüsü de var olan toplumsal değerleri gelecek nesillere aktarmaktır. Kişi bu konuda eğitim almamış olsa bile, mezun olduktan sonra sahip olduğu toplumun değerlerini taşımasını sağlamaktır. (Özsoy, 2003, s.28).

Eğitim programı, çok farklı tanımlarla ifade edilmiştir. En göze çarpanı eğitim programını; konuların listesi, ders içeriği, derslerin sıralanması, okul içinde ve dışında öğretilen her şey anlamında kullananlardır (Demirel, 2004, s.10).

Eğitimin değerini özetle şöyle belirtebiliriz ; eğitim bizim hem refah seviyemizi yükseltebilmemizin bir yolu, hem de gelişmiş ülkeler arasında yer almamızın bir aracıdır. Hatta ve hatta ülkelerde siyasal ve toplumsal yaşamı gerçekleştirmenin de en önemli yollarından birisidir. (Kaya, 1979, s .6-7).

2.2 Öğretim

Güngördü öğretimi (2003); “öğrenmenin oluşması ve kişide istendik davranışın yerleşmesi amacı ile yapılan faaliyetlerin tamamı” olarak belirtmiştir. Tanımlarda öğretimin düzenli, sistemli, denetim ve yönetimli bir etkinlik olduğu üzerinde durulur. Bu tanımlar incelediğinde şu görülmektedir. Öğrenme ile eğitim birbirinden ayrılmaz. Öğretimin yapıldığını ancak öğrenme gerçekleştiği zaman anlarız. Öğretimin olabilmesi için eğitim şarttır.

Varış (1984) , öğretimin insan hayatının bazı dönemlerinde bireye kazandırılan belli bir program dahilinde, ve sonunda bir belge verilen, davranış gelişimini amaçlayan bir kavram olduğunu belirtmiştir. Öğretim faaliyetlerinde mekan ve zaman dışında öğrencinin hazır oluşluluk düzeyi, öğrencinin ve toplumun taleplerinin önemini belirtmiştir. Bu sürecin sonunda çoğunlukla not ile değerlendirildiğini belirtmektedir.

2.3 Hizmet İçi Eğitim Kavramı

Günümüzde hizmet içi eğitim ile ilgili bir çok tanım yapılmaktadır. Bu tanımlardan bazılarını inceleyecek olursak ;

“ Devlet görevlisinin işe alışmasını sağlamak, verimliliğini arttırmak ve ileride alacağı görev ve sorumlulukları için kurumun içinde ya da kurum dışında, iş başında veya iş dışında gerçekleştirilen eğitim etkinlikleridir.” Cahit TUTUM (1979, s.120-121)

Değişimin çok hızlı yaşandığı zamanımızda bu değişimin yakalanmasını sağlayan en önemli araç eğitimidir. Eğitimin faydalı olabilmesi için, eğitimin yapılan işle ilgili olması ve eğitimin stajyerlikten başlayarak verilmesi gerekmektedir. (Bilgin, 2004).

Eğitim –Öğretim sürecinde görev alan yönetici, öğretmen ve diğer görevlilerin hizmet öncesinde yeterli donanıma ulaşmaması işindeki başarısını etkiler. Mesleğe yeni başlayan bir öğretmenin ve idarecinin eksikliklerini gidermeleri, tecrübeli olanların da bu süreçteki gelişmeleri, değişimleri ve yenilikleri meslekte yükselebilmeleri için hizmet içi eğitime gereksinim duyarlar (Taymaz,1997).

Hizmet içi eğitim, bir meslekte çalışırken mesleğin yanında yapılan eğitimidir. Hizmet içi eğitim ile hem unutulmuş bilgiler tekrarlanarak tazelenir, hem de değişen ve gelişen uygulamalar öğrenilir(Türker, 1996).

Kamu Yönetiminde hizmet içi eğitim, çalışma esnasında yapılan ve çalışana mesleğiyle ilgili bilgi ve becerilerini arttırmak amacıyla yürütülen faaliyetler olarak tanımlanmaktadır (Deliveli, 2002).

Yukarıdaki tanımlara bakacak olursak, hizmet içi eğitim verilen kurumun üyelerinin, çalışma üretme faaliyetlerinde performanslarını arttırmak için onlara gerekli bilgi, beceri ve davranışların kazandırılmasının amaçlandığı görülmektedir.

2.4. Hizmet İçi Eğitimin Önemi:

Günümüzde insan hayatını etkileyen etmenler çok fazladır. Bu etmenlerin başlıcaları teknoloji, ekonomik, siyasal ve toplumsal gelişmeler ile bunların oluşturdukları sorunlardır. Birey toplumda yaşayabilmek, o topluma uyabilmek için okullarda gerekli davranışlar, beceriler kazanır. Fakat bu kazanımlar iş hayatımızda yeterli olmayabilir. Bu sebeple hizmet içi eğitim çok önem kazanmıştır. Meslekte ortaya çıkan eksiklikleri gidermek için hizmet içi eğitimin önemli bir yeri vardır. Diğer bir deyişle meslek hayatına atıldıktan sonra hizmet içi eğitimin önemi ortaya çıkmaktadır. Hizmet içi eğitimin gerekliliğini şu şekilde sınıflandırabiliriz.

Bilimsel ve Teknolojik Gelişmeler:

Teknolojideki hızlı gelişme bilim ile teknoloji arasındaki uygulamaya geçiş sürecini kısaltmıştır. (fotoğrafın icadı ile faaliyete geçişi 112 yıl , telefon 56, radar 15 yıl sürmüştür) Teknolojideki bu gelişmelerin her geçen gün devam edeceği de bir gerçektir. Bu sebeptendir ki okullarda verilen eğitimin bitmesi meslekte verilen eğitimin bitmesi demek değildir. Tam tersine meslekteki eğitimin yeni başlayabileceği söylenebilir. (Fidan, 1977, s.29)

Hizmet Öncesi Eksiklikleri Gidermek

Bütün bilgiler okulda öğrenilmez, okulda uygun eğitim ortamlarının bulunmaması bazı konuların da iş hayatında öğrenilmesini gerektirir (Fidan 1997,s.30).

Ülkemizde öğretmenler Eğitim Fakültelerinde yetiştirilmektedirler. Bu fakültelerden mezun olan öğretmen adayları o dönemin teknolojisi ve eğitimi ile donatılmışlardır. Oysaki öğretmenliğin görev süresi 20-25 yıldır. Bu yıllar içerisinde gelişmelere ayak uydurmada fakültelerden alınan eğitim yetersiz kalmaktadır.

Toplumsal Gelişmeler

Hizmet içi eğitim almanın başka bir nedeni ise toplumdaki değişimlerdir. Bu hızlı değişimler yeni sorunları doğurmaktadır. Kişilerden bu sorunlara çözüm yolları bulmaları istenmektedir. Bundan dolayı hizmet içi eğitim almak kaçınılmaz olmaktadır (Ozyürek 1981, s.14).

Göreve başlayan biri için okul ve sınavlar bitmiştir. Asıl okuma ve sınavlar göreve başladıktan sonra gerçekleşir. Üniversite, iş yeri; okuma, mesleki kurallar ve bilgiler; sınavlar ise yapılan işteki verimdir. Gülseren (1983,s.34).

Eğitimdeki Fırsat Eşitliği İlkesinin Gerçekleştirilmemesi

Eğitim imkanlarından yararlanma toplumdaki her (ekonomik)düzeydeki bireyler için eşit değildir. Örneğin ilköğretim toplumdaki tüm bireyler için sağlanırken, orta ve yüksek öğretim genellikle gelir düzeyi yüksek olan bireyler için sağlanmaktadır. (Petro Orata,1978,s.23).

İletişimdeki Boşlukların Doldurulması Zorunluluğu

Örgüt içindeki iletişimden kaynaklanan eksiklikler hizmet içi eğitim yolu ile çözülebilir(Ozyürek 1981, s.16).

Güdüleme Zorunluluğu

Örgüt, hedeflerine sadece bireylerinin verimli olarak çalışmaları ile ulaşır. Dolayısı ile üyelerinin gereksinimlerinin giderilmesi ve onların örgüt amaçları doğrultusunda güdülenmesi ancak hizmet içi eğitim ile gerçekleşir(Turner, 1970 s.122).

2.5. Hizmet İçi Eğitimin Amacı

Hizmet içi Eğitim, çalışanların görevlerine ilk başladığı günden emekli oluncaya kadar geçen sürelerde etkinliklerini arttırmak, değişme ve gelişmelere ayak uydurmaları ve yeni bilgiler öğrenip daha üst görevlere hazır olmaları için gerçekleştirilmektedir.

Hizmet içi Eğitimin amacı farklı farklı ifade edilmektedir.

Devlet Memurları Kanununa göre hizmet içi eğitim, kurum ve kuruluşlardaki çalışanların eğitilmesi, verimliliklerinin artırılması sonraki görevlerine daha iyi hazırlanması amacı ile verilir (Canman,1995).

Hizmet içi eğitimin amaçlarının, örgütün amaçlarına uygun olması gerekir. Kamu personelinin yetiştirilmesinde hizmet içi eğitime yer verilmiştir. Devlet memurları göreve başladıktan sonra kendisine gerekli olan bilgi ve beceriyi hizmet içi eğitim ile sağlamaktadır. (Eryılmaz,2004:290)

Hizmet içi eğitimin kurum açısından amacı verimliliği arttırmak ve iş düzeninin sürekli bir şekilde işlenmesini sağlamak, birey açısından amacı da kişinin kendi görevini daha iyi yerine getirmesidir. Grup açısından incelendiğinde, kişinin bulunduğu guruba uyumunu sağlamak ve işbirliği ile çalışmasına yardımcı olmaktır. Hizmet içi eğitim, bir yöntem olarak incelendiğinde amacı, kişilerin kazanacağı bilgi, beceri ve tutumların en iyi biçimde kazandırılabilmesi olarak algılanabilir (Tutum,1976,s.123).

Genel olarak söylemek gerekirse hizmet içi eğitimin amacı; çalışan kişilerin verimliliğini arttırmak, tasarruf sağlamak, iş kazalarını ve kusurları azaltmak, disiplinli bir ortam yaratmak, personelin teknolojiyi takip etmesini ve yeniliklere açık olmasını, çalışanlar arasındaki ilişkilerin gelişmesini, rekabeti arttırmayı, personelin bulunduğu ortama uyumunu kolaylaştırmayı sağlamaktır. Buna göre en önemli hedef, personelin işini severek yapması ve mutlu olmasıdır.

Amaçlanan bu düşünceleri gerçekleştirmek için, planlama, uygulama ve değerlendirmenin iyi yapılması gerekir.

2.6. Hizmet İçi Eğitimin Yararları

Hizmet içi eğitimin hem kuruma hem de kurumda çalışanlara yararı çok büyüktür.

Kurum açısından incelendiğinde hizmet içi eğitimde üretim verimliliğinin yükselmesi, kusurlu olan işlerin ve kayıpların azaltılması, kurumun değişimlerinin artarak yeniliklere uyarlanması, işte güvenliğin sağlanabilmesi ile kazaların azalması, onarım giderlerinin azaltılması hizmet verilen kitlenin güveninin kazanılması, kurumda iletişim ve iş birliğinin güçlenmesi, personelin şikayetlerinin azalması, kontrol yükünün hafiflemesi gibi çok önemli faydalar sağlamaktadır (Taymaz, 1981,s.15).

Hizmet içi eğitimin bireysel ve kurumsal yararlarına bakıldığında kurumsal olan yararların daha maddi ve sayısal olduğunu görüyoruz. Bireysel yararlarda ise manevi yönünün daha fazla olduğunu görüyoruz .

2.7. Hizmet içi Eğitimin Gerekliliği

Bir personelin çalıştığı kurumu hedeflerine ulaştırabilmesi için mesleğinin tüm bilgileri ve becerileri ile donatılması gerekir. Bu bilgi ve becerilere sahip olmayan kişilerin hedeflerine ulaşması mümkün değildir.

Ülkemizde bir öğretmenin meslek hayatında çalışma süresi 25 yıl ve üzeridir. Teknolojik ve bilimsel gelişmeler düşünüldüğünde 25 yıllık bir süre çok uzun bir süredir. Öğretmenlerin üniversitede aldığı eğitim bu süre düşünüldüğünde yetersiz kalmaktadır. Hizmet içi eğitim de bu yetersizliği gidermek için gereklidir.

Hizmet içi eğitim programları hazırlanmadan önce gerekli olan eğitimlerin belirlenmesi gerekmektedir. Bu gerekli olan eğitimler bireyin görevini yerine getirmesinde önemli olan bilgi ve becerilerdir. Birey için gerekli olan eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi programın içeri ve hedefleri hakkında bizlere ipucu verir. (Can vd,1998 s.187).

2.8.Hizmet İçi Eğitim Türleri

Hizmet içi eğitimin amaçları, çalışanların alacakları eğitim çeşitlerini de belirleyebilir. Ayrıca bireyin sahip olduğu yetenekler, çalıştığı kurum, gurubun personel gereksinimi de bu belirlemenin etkenleri arasında yer alır. Eğitim türleri farklı ölçütlerde belirlenebilir. Bu ölçütler eğitim veren kuruluşlardan dolayı, eğitilenlerin yaptığı hizmetin

aşaması, eğitimin yapıldığı yer, eğitim görevlilerinin özellikleri ve yaptıkları işe göre çeşitli guruplandırmalar yapılmaktadır(Canman,1995,s.88).

Genellikle hizmet içi eğitim türleri uygulama evresine , zamanına ve yerine göre guruplandırılır. (Mevzuat Dergisi.2010 s.6).

2.8.1.Uygulama evresine göre

Hizmeti içi eğitim uygulama evresine göre dört guruba ayrılır.

Hizmete Yeni Giren Personel İçin Düzenlenen Eğitim

Bu eğitim ile amaç işe yeni başlamış bireye çalışacağı kurumun hedeflerini ve uğraşı alanını tanıtmak, mesai arkadaşları ile tanışmak, görevlerini, yetki ve sorumluluklarını öğretmek ve varsa hizmet öncesi eksiklikleri gidermektir. Bu tür eğitime stajyerlik eğitimi de denir. Programı daha önceden belirlenmiştir. Bu eğitimde stajyer öğretmen kurumun amaçlarını öğrenir. Kurumdaki görevine hazırlanır.

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda göreve yeni başlayan öğretmenlerin hepsi stajyerlik eğitimi almak zorundadır. Bu eğitim temel eğitim ve hazırlayıcı eğitim adı altında iki programdan oluşmaktadır.

Çalışan Personel İçin Yapılan Eğitim

Milli Eğitim Bakanlığında en çok yapılan hizmet içi eğitim türü budur. Aday statüsünden çıkıp, asıl görevine başladıktan sonraki aldığı eğitimleri kapsar. Bu eğitim ile personel hizmet öncesi aldığı eğitimi yenilerken, kendini geliştirme imkanına da sahip olur.

Kurumda Görevleri Değiştirilecek Olan Personel İçin Eğitim

Bu eğitim üst görevlere yükselecek personeli hazırlamak için yapılır. Üst kademelere geçecek personelin görev ve sorumluluğu ve bu kademenin gerektirdiği bilgi ve becerileri alması gerekmektedir. Bu tür hizmet içi eğitime yükseltme eğitimi de denir.

Memurların görevde yükselmesi, riyakat ve ehliyet şartına dayandığından bir üst görevin yapılabilmesi daha üstün bilgi ve tekniği gerektireceğinden, memurların yukarı kadrolara hazırlama eğitimi uygulanacaktır ki bunun da her derecenin en geç bekleme süresinin bitiminden önce verilmesi gerekmektedir (Aydınalp 2008 s.23).

Bir Üst Kademeye Yüксеlecek Personele Verilen Eğitim

Bu hizmet içi eğitimin hedefi kurum için gerekli olan uzman personel ihtiyaçlarını, kurumun içinden sağlamak için çalışanların becerilerini geliştirmek ve iş doyumunu yükseltmektir.

2.8.2. Uygulama zamanına göre

Hizmet içi eğitim uygulanan zamana göre ikiye ayrılmıştır. (Tutum, 1979, s.127).

İşbaşında Yapılan Eğitim

Çalışan bireylerin işlerinin başında iken yetiştirilmelerini amaçlayan bu eğitim çoğunlukla işe yeni başlayan bireylerin eğitilmesinde uygulanır. Bu tür eğitimde birey hem çalışır hem öğrenir. Birey işini bırakmadan eğitilmesi ilkesine dayanır. Bu eğitimde görev ve eğitim beraberdir. İşbaşında eğitimin yararlarını şöyle belirtebiliriz.

Bu eğitim hem ekonomiktir, hem de iş ve zamandan tasarruf sağlar.

Mesleğin içinde olduğu için kalıcıdır.

Hatalara anında müdahale edilebilir.

Bireyde mesleki yetenek artar (Aldemir , 1985 s.28)

İş başında hizmet içi eğitim, iş hayatından hiç ayrılmaz. İşin özelliği değiştiğinde personelinde bu değişime hemen ayak uydurması amaçlanır. Bu eğitimde amirlerin büyük önemi vardır. Amirler bu eğitimin verilmesinde istekli ve donanımlı olmalıdırlar. Personelin eğitime katılmasını teşvik etmeli onlarla eğitim tekniklerini tartışmalıdır. Amirler, iş başında eğitim için gerekli olacak olan araçları geliştirmeli ve eğitim sırasında kullanımını sağlamalıdır. Bunun için de iş başında eğitimi verecek personelin iyi yetiştirilmesi önemlidir. (Can ve diğerleri, 1998. s.191).

İş Dışında Yapılan Eğitim

İş dışında yapılan hizmet içi eğitim kurum dışında yapılan hizmet içi eğitimidir. Çalışanın iş yerinde ayrı bir yerde eğitilmesi yöntemidir. Bu yüzden kişinin kurumunun dışında bir yerde yapılan eğitim çalışmalarına katılmasına iş dışında eğitim denir. İş dışında yapılan hizmet içi eğitim, iş başındaki hizmet içi eğitimden daha maliyetlidir. Bu eğitim genellikle üniversitede ve enstitüde eğitim veren uzmanlar tarafından yapılır. (Mevzuat Dergisi, 2010, s.8).

2.8.3.Uygulama yerine göre

Uygulanan yere göre hizmet içi eğitim ikiye ayrılır.

Kurumun İçinde Yapılan Hizmet İçi Eğitim

Kurumlara ait meselelerin görüşüldüğü ve personelin bu meselenin çözümü doğrultusunda yetiştirildiği, mesai saatleri haricinde yapılan eğitimidir. Problemlerin kurumun içinde çözülmesinin önemli faydalar sağladığı tespit edilmiştir. Kurum personeli ilgili en çok bilgi sahibi olan kişiler kurumun üyeleri olduğu için problemi çözmede önemli etkenlerdendir.

Kurum Dışında Yapılan Hizmet İçi Eğitim

Bu eğitim kurumun içindeki eğitimden farklı olarak kurum dışında olması ve eğitime katılanların kurum dışından olması ile bilinir. Bu eğitime çeşitli kurumlardan katılan bireyler bilgi ve becerilerini birbirleri ile tartışma imkanı bulacağından personele değişik fikirler kazandırma fırsatı sağlar.

2.9. Hizmet İçi Eğitimin İlkeleri

Hizmet İçi Eğitimin kendine mahsus bazı ilkeleri vardır. Bu ilkelerin belirlenmesi ve geliştirilmesi gereklidir. Bu nedenle ülkemizde hizmet içi eğitim ilkelerini ve hizmet içi eğitim etkinliklerinin niteliğine, eğitim alacak personele ve programların uygulanmasına ilişkin kuralları koymak için Devlet Memurları Eğitim Genel Planı hazırlanarak yayınlanmıştır.

Hizmet içi eğitimde şu ilkeleri çok önemlidir. Hizmet içi eğitimin amaçları belirlenirken kurumların amaçları ve politikaları gözden kaçırılmamalıdır. Eğitime katılacak personelin yetenekleri, ihtiyaçları, kabiliyetleri, eğitim durumları, özgeçmişleri önemlidir. Programlar personelin sosyolojik ve psikolojik ihtiyaçlarına sıkıntılarının çözümüne uygun hale getirilmelidir. Hizmet içi eğitim programları, bireyde istenilen davranış değişikliklerini sağlar. Ve hizmet içi eğitimin, yeni davranışlar kazandıracak şekilde olması gerekir.

Öğrenim programları hazırlanırken bireylerin arasındaki ilişkileri geliştirecek birbirleri ile işbirliği yapacak şekilde düzenlenir. Hizmet içi eğitimlerde kurumların durumu, katılacak personelin hazır oluşlulukları, eğitim ortamı, eğitim öğretim araçları dikkate

alınarak hizmet içi eğitim yöntemleri belirlenir. Bu eğitimler uygulanırken ve bittiğinde ölçme ve değerlendirme yapılarak sistemlerin iyileştirilmesinde kullanılır. (Marmara Üniversitesi.05/04/2014).

MEB Hizmet İçi Yönetmeliğinde Hizmet İçi Eğitim hedeflerine ulaşması için uygulanabilecek ilkeler şunlardır;

- a) Eğitimin sürekli olması
- b) Programların personelin eğitim ihtiyacına uygun olması
- c) Amirlerin kendi personelinin hizmet içi eğitimden geçirilmesinde sorumlu olması
- d) Personellerin daha çok iş başında eğitilmesi
- e) Personellere hizmet içi eğitim almada fırsat eşitliği
- f) Hizmet içi eğitim yapılacak yerlerin uygun olması ve araç gereçlerin yeterli olması
- g) Eğitim programlarının değerlendirilmesi ve geliştirilmesi
- h) Diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği
- i) Eğitime katılan personellerin başarılarının değerlendirilmesi

(Resmi Gazete 04/01/1995/22161)

2.10. Hizmet İçi Eğitim Yöntemleri

Hizmet İçi Eğitimin amacı, bireye hizmet sunmak için gereken bilgi, beceri ve davranışları kazandırmaktır. Bu özelliklerin hangi yöntemlerle verileceği önemlidir. Hizmet içi eğitimde uygulanacak yöntemler o eğitimin amacına ulaşır, ulaşmamasında etkili olacaktır. Günümüzde bu eğitim çeşitli şekillerde uygulanmaktadır. Bunlar; görev değiştirme (rotasyon),iş başında sistemli gözetim, panel, düz anlatım, kurs, seminer, duyarlılık eğitimi, komiteler, rol oynama, örnek olay,evrak sepeti tekniği ve işi yaptırarak öğretmedir. (Mevzuat Dergisi 2010.s.9)

İş Başında Sistemli Gözetim

Amirler tarafından personelin izlenmesi ve denetlenmesi şeklinde yapılır. Çalışanların eğitilmesinde etkili yöntemlerden biridir. Bu eğitim talimatlar verme, sorular sorma, yönlendirme ve tavsiyeler şeklinde yapılır. (Tutum, 1979.s.38)

Görev Değişirme Yöntemi (Rotasyon)

Bireylerin iş yerlerindeki farklı görevlerde çalıştırılarak diğer görevlerin nasıl yapıldığını öğreten yöntemdir. Bu eğitimin amacı personelin iş yerlerini daha iyi tanınması ve işbirliğinin olmasıdır. (Mevzuat Dergisi 2010.s.9)

Görev değişirme ile personel diğer bölümlerde de çalıştığı için bilgi ve tecrübesi artacağından örgütteki verimi de artacaktır.

Düz Anlatım Yöntemi (Takrir)

Bu yöntem konuşmacıdan topluluğa yöneltilen konuşmadır. Anlatma, basit ve kolay yöntem olduğundan kamuda düzenlenen eğitim programların içinde çok tercih edilir. Masrafsız olmasında tercih edilmesinde önemli bir etkendir. (Canman,1995.s.102).

Bu yöntem teorik bilgileri aktarma olduğu için uygulamaya gerek yoktur. Yöntemin başarıya ulaşması konuşmacının ifadeleri ve merak uyandırma yeteneğine bağlıdır. Eğitimin soyut olması bir takım bilgilerin ve becerilerin yerleşmemesi açısından olumsuzluklar yaratabilir. Bu yüzden anlatılanların genellikle kurumları ilgilendiren konular olmasından uygulanabilirliğinin az olmasından dinleyiciler aktif olarak katılmadığından eleştirilmiştir. Bu sebeple, bu eğitimle verilecek bilgilerin teorik biçimde değilde pratik biçimde verilmesi başarıyı arttırabilir. (Can v.d.1995.s.194)

Panel

Panel farklı görüşlere sahip kişilerin planlı bir şekilde tartışmasıdır. Bireylerin bir konu üzerinde farklı şekillerde sunum yapmasıdır. Bu yöntemle her birey konu ile ilgili farklı bir sunmalıdır. Panelistler tezlerini sunarken daha çok kişi panelistleri dinler ve onlara sorular sorarak tartışmalara katılırlar. Konu ile ilgili düşüncelerini belirtrler. (Can v.d.1995 s.199)

Panelde farklı düşüncelerin olması ve bu düşüncelerin tartışılması konunun çözümünde farklı yöntemlerin, önerilerin ortaya çıkmasına neden olur. Bu yüzden çok faydalı bir yöntemdir.

Seminer

Alanlarında profesyonel olmalarına rağmen ilerleyen teknoloji ve buluşlar ilerlemeler hakkında yenilikleri öğrenmek isteyen çalışanlar için hazırlanan belirli süreli toplu çalışmalara seminer denir. Bu tür çalışmalarda teorik bilgiler yanında pratik çalışmalarda anlatılır. (Mevzuat Dergisi 2010.s.10)

Komiteler

Bu yöntemle belli işleri yapmak için guruplar oluşturmaktır. Bu işler seçilen belgeyi incelemek , rapor yazmak ve birlikte etkinlik yapmaktır. Komite yöntemi planlama karar verme gibi meselelerde önemli bir tekniktir. Tüm guruplar verilen vazifeyi yerine getirir. Bu yöntemin en zor yanı şudur ; Komite etkinliği intibalı bir önderliği ve mükemmel bir ön hazırlığı gerektirir. (Canman, 1995.s.100)

Kurs

Kurs farklı bölümlerle ayrılan eğitim programındaki deneyimlerinin arttırılması amacı ile uygulanan yöntemdir. Eğitime katılanların yeni bir formasyon kazandırılmaları amaçlanmaktadır. Ve bireylere eğitimlerinin sonunda ölçme ve değerlendirme yaptırılarak başarı düzeyleri ölçülmektedir. (Kalkandelen 1979.s.127)

Duyarlılık Eğitimi

Bu eğitim yönteminde 15-20 kişilik guruplar oluşturulmakta ve T gurubu çalışmaları yapılmaktadır. Amaç, guruptakilerin yeni bilgiler öğrenmesi değildir. Aksine gurup içindeki bireylerin birbirlerine karşı ve birbirlerinden etkilenmelerini tespit etmektir. Bu şekilde gurup içindeki kişiler her fikre ve davranışa karşı saygı duymayı öğrenecektir. Gurupta eğitmenin amacı bu ortamı oluşturmaktır. Bu yöntem uzun sürdüğü için kamu personeli tarafından kullanılmaz.(Görün, 1998. s.22)

Bu eğitim yöntemi iş dışında ve birkaç hafta sürdüğünden dolayı kamu personelinin eğitiminde pek kullanılmamaktadır.

Örnek Olay

Örnek olay yöntemiyle idarecilik görevini alan personel bu konu üzerindeki kabiliyetlerini ileriye taşıması hedeflenir. Yöneticiye günlük uğraşları esnasında karşılaşacağı durumlar hakkında bir metin verilir. Ve bu olaylar karşısında ne yapmasının uygun olduğu sorulur. Bu yöntemle eğitilen kişilerdeki farklı görüşler birbirlerinin davranışlarının değişmesini sebep olurlar.(Ataol, 1993. s.142)

Rol Oynama Yöntemi

Bu yöntem ile programlara katılan eğitimcilere farklı görevler verilerek empati yapması beklenir. Rol oynama yönteminde bireylere daha önceden belirlenmiş roller verilir. Katılımcılar bu rollerinin gereği davranışları yaparlar. Bu yöntemle sorunlar konuşularak değil de davranışlarla çözülmeye çalışılır. (Ataol, 1993. s.142)

Evrak Sepeti Yöntemi

Bu yöntemde eğitime katılan bireylere ödevler evrak şeklinde verilir. Bu ödevler gerçek dışı hayalidir. Gruplar ödevlerini tamamladıktan sonra grup içinde tartışır. Bu yöntem gündelik işlerin öğretilmesinde faydalıdır. Bireylerin tekniğini ve girişimciliğini yükseltir. Karar vermede zorlanmazlar. Ödevlerin farklı oluşu, değişik miktarlarda olması ve süreli olması sıkıntı oluşturmaktadır. (Kalkandelen, 1979. S.145)

İşi Yaptırarak Öğretme Yöntemi

Bu yöntem diğer yöntemlerden eski olmasıyla birlikte, maliyeti az ve daha rahat uygulanması bakımından çok tercih edilir. Bu yöntem için, aslında usta çırak ilişkisi gibidir diyebiliriz. İşe yeni başlayan kişinin tecrübeli personelin yanında işi yaparak öğrenmesidir. (Mevzuat Dergisi 2010.s.12)

Uzaktan Eğitim Yöntemi

Katılımcıların birer kullanıcı olarak kaydedildiği sanal sınıf uygulaması ile bütün eğitim faaliyetleri ile takip edildiği, LMS (Öğrenim Yönetim Sistemi) sistemi, www.egitim.gov.tr , <http://uzaktanegitim.meb.gov.tr> linkleri üzerinden kullanılacak şekilde bakanlığımız tarafından oluşturulmuştur.

Hazırlanan alt yapı ve hizmet içi eğitimlerin verilebileceği, eğitimlerin ve katılımcıların takip edilebileceği, çevrimiçi/çevrimdışı eğitimlerin yapılabilmesi, yazılımın hazır hale

geldiği, e-sınav ile sertifika sınavının yapılabilereği, sınıf ortamındaki derslerin eđ zamanlı olarak bağka bir mekanda ve kayıtlı kullanıcıların derslere katılabileceği ancak bunların hayata geğirilebilmesi için uzaktan eğitim stüdyosunun kurulması gerektiği belirtilmektedir.

Bağlatılan ve halen yürütölmekte olan çalışmaların tamamlanması ile sistemin, bakanlık personelinin uzaktan hizmet içi eğitim ihtiyaçlarına cevap verebilecek duruma geleceği anlaşılmaktadır (<http://hedb.meb.gov.tr//net/index.02/04/2014>)

2.11. Milli Eğitim Bakanlığında Hizmet İçi Eğitim

Günümüzde bilimde, teknolojiye ve sanatta çok hızlı değişim ve gelişim söz konusudur. Toplum olarak bu değişme ve gelişmelere uyum sağlayarak ağdaş medeniyetlerin bize sunduğu imkanlarından faydalanmalıyız. Bu da toplum içindeki bireylerin iyi eğitim alması ile mümkün olur.

Milli Eğitim personeli de “ Hayat Boyu Öğrenme” ilkesi ile kendini geliştirmesi, teknolojik gelişmelere uyum sağlaması, verimliliklerinin artması ve görevlerinde yükselebilmesi için hizmet içi eğitim faaliyetlerinden mümkün olduğunca faydalanması gerekir. Hizmet İçi Daire Başkanlığı yurt içinde ve yurt dışında görevli tüm personelin eğitimine yönelik hizmet içi eğitim etkinliklerini planlar ve yürütür.

Ölkemizde hizmet içi eğitim faaliyetleri 1960 yılından sonra düzenlenmeye başlanmıştır. Hizmet içi eğitim faaliyetleri 1993 yılında İl Milli Eğitim Müdürlüklerine yetki verilmesi ile mahalli olarak da düzenlenmeye başlanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığınca düzenlenen hizmet içi eğitim faaliyetlerinin 1960 yılından 2010 yılına kadar kurs ve katılımcı sayılarında ciddi oranda arttığı görölmüştür. (1960 yılında 2 etkinlik yapılmış 85 katılımcı sağlanmıştır, 2010 yılında 1951 etkinlik yapılmış, 444.692 katılımcı sağlanmıştır.)

Hizmet içi eğitimin hedefi kuruma yeni başlayan personelin intibakını sağlamak, Milli Eğitimin amaçlarını ve ilkelerini kavratarak bütönlüğu sağlamak, hizmet öncesi eksiklikleri gidermek, meslekteki değişmelerden kaynaklanan eksik olan bilgi, beceri ve davranışları kazandırma, öz güveni ve motivasyonu arttırma, bir üst eğitime geçişleri sağlamada yardımcı olmaktır.

Bu hedefle düzenlenmiş hizmet içi eğitim etkinliklerinde ; Hizmet içi eğitim planları yapılırken ihtiyaçların dikkate alınarak yapılması, personellerin periyodik biçimde hizmet içi eğitimden geçmeleri, bütçenin ekonomik olarak kullanılması için planlamanın iyi yapılması, etkinliklerde diğer kamu kurum ve kuruluşlardan faydalanılması (üniversiteler, sivil toplum kuruluşları v.s.), etkinliklerin okul odaklı olmasına özen gösterilmesi, gerçekleştirilecek eğitimin niceliğine değil de niteliğine önem verilmesi, eğitimlerin tüm personele ulaştırılabilmesi için uzaktan eğitim yöntemlerinden faydalanılması gerektiği belirlenmiştir.

Hizmet içi eğitimden yararlanacak personelin eğitim ihtiyacı ; Eğitimcilerin talepleriyle, mevzuatın gereğiyle, bilim ve teknolojideki gelişmelerle, idarecilerin ve müfettişlerin raporlarıyla, yapılan araştırmaların sonuçlarıyla, kurulların önerileriyle, yapılan anketlerle, kurum ihtiyaçlarıyla, hükümetlerin programlarıyla, kalkınma planlarıyla, Milli Eğitim Şuraların aldıkları kararlarla, eylem planlarıyla belirlenmektedir.

Ülkemizde hizmet içi eğitim planlarını Hizmet İçi Eğitim Dairesi Başkanlığınca ve İl Milli Eğitim Müdürlüklerince hazırlanmaktadır. Öğretmenler ve idareciler katılmak istedikleri hizmet içi eğitim etkinliklerine elektronik ortamdan başvurabilmektedirler.

Kararlaştırılan hizmet içi eğitim etkinlikleri öncelikle Daire Başkanlığına bağlı olan bin beş yüz yirmi dört yataklı konaklama imkanına sahip yedi hizmet içi eğitim enstitüsünde yapılmaktadır. Enstitüler yetersiz kaldığında okul ve kurumlardan faydalanılmaktadır.

Hizmet içi eğitimlerden daha çok personelin daha hızlı ve kalıcı şekilde yararlanması amacıyla Hizmet İçi Dairesi Başkanlığı önderliğinde Bakanlık Kurumları, fakülteler ve sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte (e-sertifika) witped projeleri intel öğretmen programı eğitimleri, interaktif eğitimler ve uzaktan eğitim yapılmaktadır.

Bakanlığımız birimleri ve diğer eğitim kurumları ile birlikte hizmet içi eğitimin ihtiyaçlarını belirlemek için çalışmalar sürdürülmektedir.

Eğitimlerin faydalarının belirlenmesi amacıyla EARGED ve diğer kurumlar birlikte çalışmaktadır. Bu konudaki anketler daire başkanlığının web sitesinde yayınlanmaktadır.

Hizmet içi eğitim programlarının Standartzasyonu kapsamında eğitim katologu hazırlama ve eğitim programı güncellemesi sürdürülmektedir.

Yurt dışındaki Türklerin eğitimi için gönderilecek öğretmenlere uyum eğitimleri verilmektedir, kendilerini yetiştirmek ve stajlarını yapmak için yurt dışına gönderilmesi düşünülen Bakanlık personeli için çalışmalar devam etmektedir. (Meb Hizmet İçi Eğitim Daire Başkanlığı, 2014) .

2.12. Yurt Dışında Hizmet İçi Eğitim Uygulamaları

Amerika Birleşik Devletleri: ABD 'de eyaletler, öğretmenlerin izin sözleşmelerinin devamını sağlamak için gerekli olan mesleki ölçüleri ve standartları kendileri belirler (MEB.2006,s.82).

Öğretmenlerin mesleki bilgi ve becerilerini arttırmak ve mesleğe devamını sağlamak için sıkça, resmi olarak kurslar ve seminerler düzenlenmektedir(MEB.2006,s.82).

Ayrıca sendika ve eğitim dergileri yayınları ile ve verdikleri seminerler ile eğitimcilerin mesleki gelişimlerine katkı sağlarlar (Erdoğan,1998,s.82).

Öğretmenlik sırasında üniversitelerden dersler alıp ve mesleki hizmet içi eğitimlere katılıp mesleki gelişimini sağlayan öğretmenlerin maaşlarında yükselme yapılabilmektedir. Bir öğretmenin hizmet içi eğitim alıp almaması öğretmenlik sözleşmesinin uzatılmasını etkilemektedir (MEB.2006,s.82). Bu durumda öğretmenlerin kendilerini yenilemelerini sağlamaktadır.

Almanya: Almanya'daki hizmet içi eğitim çalışmaları eyaletlerin Eğitim ve Kültür İşleri Başkanlığının sorumluluğunda yapılır. Hizmet içi eğitime başlama şartları Eğitim ve Kültür İşleri Başkanlığı, Hizmet İçi Öğretmen Enstitüleri gibi kurumlar tarafından ilan edilir. Bu eğitime katılma engeli olmayan ve kendine faydalı olabileceğini düşünen öğretmenler kurslara katılma hakkı kazanır. Hizmet içi eğitim; merkezi, yerel veya bölgesel düzeyde yapılabilir(Eurydice Eurybase,2007/08a,s.216).

Almanya'da bir okula yeni başlayan stajyer bir öğretmen okuldaki çalışmalarının yanında öğretmen yetiştirme merkezlerinde hazırlanan hizmet içi eğitim seminerlerine katılması şarttır. Hizmet içi eğitimin süreleri (18-24 ay) eyaletlere göre farklılık gösterebilir. Yasanın gereği bütün öğretmenler her eyaletteki eğitim bakanlığına bağlı olan Hizmet İçi Eğitim Enstitüsü tarafından planlanan hizmet içi eğitim çalışmalarına katılmak zorundadırlar.(Sağlam,1999,s.49-50).

Hizmet içi eğitime katılan öğretmenler değerlendirilmezler. Fakat belirli hizmet içi eğitim kurslarına katılarak sertifika alan öğretmenler bazı eyaletlerde ödüllendirilir. Hizmet içi eğitime katılım ücret artırımına etkisi olmamakla birlikte, bir üst makamlara yükselmeye dolaylı olarak etkilidir. (Eurydice Eurybase,2007/08a,s.218).

Hizmet içi eğitim planlanırken luzum halinde kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapabilmektedirler. Bu çalışma ve işbirliğine eğitim uzmanları karar vermektedir (MEB,2006,s.104).

Avustralya: Avustralya’da hizmet içi eğitim, okullarca, eğitim bölgelerince ve Bakanlık Hizmet içi Eğitim Dairesi tarafınca ihtiyaca göre düzenlenir. Hizmet içi eğitim öncelikle okullarda olur. Avustralya’da bakanlık okullara hizmet içi eğitim için ödenek göndermektedir. Okullar bu amaçla isterse hizmet satın alabilmektedir. Okullarda hizmet içi eğitim öğrencinin olmadığı saatlerde yapılmaktadır. Haftada bir öğretmenler kurul toplantısı yapılır. Okullarda zümre başkanları veya üyeleri tarafından da zümrelere hizmet içi eğitim verilmektedir. Bunlarla beraber eğitim bölgeleri ve Bakanlık Hizmet içi Eğitim Dairesi tarafından kurslar planlanmaktadır. Kurslar yıl içinde düzenlenir, kursa katılan öğretmenlerin yerine geçici öğretmenler derslere girerler. Öğretmenler isterse haklı gerekçelerle bakanlıktan hizmet içi eğitim talep edebilirler. Bu talepler ülke içi herhangi bir ülke olabileceği gibi yurt dışı da olabilir (MEB,2006,s.173).

Avustralya’da üniversiteler mesleki gelişimde yer tutarlar. Mesleki eğitim veren üniversitelerde derslerin çoğu, öğretmenler gün boyu çalıştığından akşam başlar. Bazı üniversiteler öğretmenlerin görevlerinin aksamaması için uzaktan veya dışardan eğitim olarak da hizmet içi eğitim vermektedir(Mizuno,2004,s.251).

Hizmet içi eğitimden faydalanmayan öğretmenler mesleklerinde yükselmezler. Hizmet içi eğitime katılım zorunlu değildir. Ancak katılmayanında yükselmeyeceği bir sistem oluşturmuşlardır (MEB,2006,S.174).

İngiltere: İngiltere’de hizmet içi eğitim önemli bir yere sahiptir. Hizmet içi eğitim, merkezi hükümetçe sağlanır. Okullara hizmet içi eğitim için GEST (Eğitime destek ve öğretim için ödemeler-Grants for Education Support and Training) adı ile bütçe ayrılmıştır. Hizmet içi eğitimdeki ihtiyaçlar yerel eğitim otoriteleri, okullar ve yüksek eğitim enstitüleri tarafından belirlenir (Çolak,2005,s.2044).

Öğretmen mesleğe başlarken hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılmayı taahhüt eder ve sözleşme imzalar. Hizmet içi eğitim faaliyetlerini okul ihtiyaca göre verilebileceği gibi yerel yönetimler tarafından da verilebilir. Öğretmenin hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılması performans değerlendirilmesinde ve görevde yükselmesinde etkilidir(MEB,2006,s.331).

Japonya: Japonya’da hizmet içi eğitim öğretmenleri seçen İl Eğitim Komitesi tarafından verilmektedir(MEB,2006,S.386).

Ülkede beş değişik hizmet içi uygulama şekli vardır. Öğretmenlerin kendi kendine uyguladıkları informal eğitim, okul içi eğitim, eğitim merkezlerinde verilen eğitim, müdür ve müdür yardımcılara verilen eğitim ve iki yıl olarak verilen öğretmen guruplarına verilen eğitimdir(Özen ve diğerleri,1996,s.36).

Ayrıca, mahalle, belediye, Köy Eğitim Komitesi ve okulların yaptığı hizmet içi eğitim programları da vardır (MEB,2006,s.386).

Japonya’da öğretmenler ulusal, yerel ve belediyeler düzeyinde örgütlenmiş kurumlarca çok sayıda hizmet içi eğitimden geçirilirler .Bu eğitimler kurs, seminer, lisans tamamlama ve yüksek lisans biçimlerinde olmaktadır (Uçar,R.ve Uçar,H.İ.,2004,s.10).

2.13. Türkiye ile Bazı Dünya Ülkelerindeki Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Karşılaştırılması

Dünya ülkelerindeki Hizmet içi Eğitimden sorumlu birimlere baktığımızda, ABD ‘de sorumlu olan kurum eyaletlerdir. Eyaletler kendi ölçütlerini ve standartlarını belirlerler. Almanya ‘da ise Hizmet içi Eğitim eyaletlerin Eğitim ve Kültür İşleri Başkanlığı sorumluluğunda yapılır. Avustralya’ da hizmet içi eğitim; okullar, eğitim bölgeleri ve Bakanlık Hizmet içi Eğitim Dairesi tarafından organize edilir. İngiltere ‘de hizmet içi eğitim yerel yönetimlere bağlı eğitim birimlerince yapılır. Japonya ‘da hizmet içi eğitimden sorumlu kurum İl Eğitim Komitesidir. Türkiye’ de hizmet içi eğitim faaliyetlerini Avustralya’ya benzer şekilde “Hizmet içi Eğitim Dairesi Başkanlığı” yürütmektedir.

İncelenen ülkelerin çoğunda hizmet içi eğitime katılım zorunludur. ABD ‘de öğretmenlik izin sertifikasının yenilenmesinde hizmet içi eğitim kurslarının tamamlanmış olması

gerekir. Avustralya’da hizmet içi eğitim etkinliklerine katılım zorunlu değildir. Ancak kurslara katılmayanlar mesleklerinde yükselmezler. Türkiye ‘deki hizmet içi eğitime katılıma ise, isteğe bağlı ve zorunlu olmak üzere iki çeşittir.

Hizmet içi eğitime katılmak ABD’de ücret artışı ile beraber görevinin yenilenmesi şartıdır. Almanya ‘da bazı eyaletler hizmet içi eğitim etkinliklerini alan öğretmenlerini ödüllendirebilmektedirler. Ancak değerlendirme ve ücret artışına, hizmet içi eğitim alıp almama durumunun bir etkisi yoktur. Avustralya ‘da hizmet içi eğitim ilerleme ve terfide önemlidir. İngiltere’de ise performans ve kademe ilerlemesine yardımcı olmaktadır. Ülkemizde ise bazı hizmet içi etkinliklerine katılımı mevzuata göre puan verilir. Alınan bu puanlar öğretmenlerin atama ve yer değiştirme işlemlerinde avantaj sağlamaktadır.

2.14.Konu İle İlgili Yapılan Araştırmalar

2.14.1 Yurt içinde yapılan çalışmalar

Aydınalp’ın (2008) yılında yapmış olduğu çalışmada ortaöğretim öğretmenlerinin hizmet içi eğitim etkinliklerine ilişkin görüşlerini incelemiştir. Araştırmaya İstanbul İlinin Avrupa yakasındaki 200 öğretmen katılmıştır. Araştırma sonucunda evli, 35 yaşını aşmış ve kıdemli öğretmenler hizmet içi eğitime daha olumlu yaklaşmışlardır. Yine bu öğretmenler hizmet içi etkinliklerde görevli olan öğreticilerin yeterlilikleri hakkında olumlu cevaplar vermişlerdir.

Bülbül(1990,s.70) Hizmet içi eğitim düzenlenirken dikkat edilmesi gereken ve verimliliği arttıracak noktaları şöyle belirtmiştir;

- Bireyler Hizmet içi eğitimin somut olan ihtiyaçlara hitap etmesine, çözüme ulaştırmasını ve yarar sağlamasını isterler.
- Kişiliklerine saygı gösterilmesini isterler.
- Meslektaşlarının yanında rencide edilmek istemezler
- Bireyler öğrenilmiş bilgilerine sahip çıkarlar, yeni bilgilere karşı direnç gösterebilirler.

- Başarısız olmak istemezler.
- Özel hayatlarında çeşitli sorunlar olabilir. Eğitime tam anlamı ile konsantre olamayabilirler.
- Eğitim düzeyi düşük olanlar, güvensiz ve ilgisiz kalabilirler.
- Saygısızlığa musamaha göstermezler.
- Sağlık sorunları olabilir.

Gülmez'in (2004) yılında yaptığı "Sınıf Öğretmenlerine Uygulanan Hizmet İçi Eğitim Programlarının Etkililiğine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Belirlenmesi" araştırmasında 21 İlköğretim okulundan 300 öğretmen katılmıştır. Araştırmasında; Hizmet içi eğitim programlarının ihtiyaçları karşılamadığını, güncel olmadığını, hizmet içi eğitim merkezlerinin yetersiz olduğunu, verimli olmadığını sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca; hizmet içi eğitim için eğitici, hizmetli gibi personellerin görevlendirilmesini, ücretlerinin arttırılmasını, özlük haklarında iyileştirilmelerin yapılması gerektiğini, değerlendirilmeler yapılarak başarılı olanlara görevde yükselme, ücret artışı v.s. imkanların olmasını hizmet içi merkezlerinin yaygınlaştırılmasını, hizmet içi eğitimde verilenlerin bilgi ve teknolojilerin gerisinde kalmamasını belirtmiştir.

Göçebe (2010) yılında Sağlık Meslek Lisesi yöneticilerinin MEB Merkezi Hizmet İçi Eğitim Kurslarının etkinliği ve yönetim becerilerine katkılarına ilişkin görüşlerini belirlemek amacı ile araştırma yapmıştır. Araştırmaya Türkiye 'deki Sağlık Meslek Liselerinde görev yapan 75 yönetici katılmıştır. Çalışma sonucunda kadın yöneticilerin, 25-35 yaş yöneticilerin, ön lisan mezunu yöneticilerin ve 6-10 yıllık kıdemli yöneticilerin hizmet içi eğitime yönelik düşünceleri daha olumludur. Yöneticilerin hizmet içi eğitimlere daha az katıldıkları belirlenmiştir.

Ataklı'nın (1987) yılında "İlkokullardaki Hizmet İçi Eğitim Seminerlerinin Değerlendirilmesi" isimli çalışması, Haziran ve Eylül dönemlerinde yapılan hizmet içi eğitim seminerlerinin nasıl yapıldığının ve eğitimciler tarafından nasıl değerlendirildiğinin saptanmasını amaçlamıştır. Araştırma Ankara'daki Merkez İlköğretim Okullarında yapılmıştır. Araştırma sonucunda; Seminer Programları hazırlanırken öğretmen görüşlerinin dikkate alınmadığını, seminer süresinin normal olduğunu, mesleki sorunların çözümünde yeterli olmadığını dile getirmişlerdir.

Seminerlerin teknolojik gelişmelere paralel olarak okulların şartlarına göre okul yöneticilerince değiştirilebilecek biçimde olması gerektiğini ve seminer sonraları başarılı ve başarısız yönlerinin tartışılması gerektiğini belirtmişlerdir.

Kazu ve Keremgil (2008) 'in yaptığı araştırmada Milli Eğitim Bakanlığına ilk kez atanan öğretmenlere yapılan hizmet içi eğitim uygulamalarında karşılaşılan durumlar ve buna bağlı olarak meydana gelen sorunların ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Bu araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, 2006-2007 Eğitim/Öğretim yılında Elazığ iline yeni atanan 140 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda öğretmenler hizmet içi eğitimin gerekliliğine inanmaktadırlar, ancak hizmet içi etkinliklere katılma istekliliğinde farklılıkları vardır. Hizmet içi eğitim ile ilgili genel görüşler ve sorunlar açısından ise öğretmenler, uygulamalarda üniversitelerle iş birliğine gidilmediğine, ihtiyaç analizi yapılmadığına ve uygulama süresince motivasyonlarının sağlanmadığına inanmaktadırlar.

Kiper(2008) tarafından yapılan araştırmanın amacı, bilgi teknolojileri konusunda hizmet içi eğitim alan ilköğretim öğretmenlerinin derslerde bilgi teknolojilerini kullanma düzeylerine ilişkin görüşlerini incelemektir. Araştırmaya Sakarya İlinde 2007/2008 Eğitim-Öğretim yılında görev yapan 164 öğretmen katılmıştır. Öğretmenlerin hepsine katıldıkları hizmet içi eğitimleri değerlendirmeleri için anket uygulanmış ve bu öğretmenlerden 45'i ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmış, araştırmanın sonunda bilgi teknolojileri konusunda hizmet içi eğitimi alan öğretmenlerin derslerinde bilgi teknolojilerini kullandıkları, hizmet içi eğitimden memnun olan öğretmenlerin derslerinde bilgi teknolojisi kullanma düzeylerinin, hizmet içi eğitimden memnun olmayan öğretmenlere göre daha yüksek olduğu ve öğretmenlerin derslerde bilgi teknolojisi kullanmada karşılaştıkları güçlüklerin genelde donanımdan kaynaklandığı, donanım sorunu olmayan okullarda ise internet ile eğitim yazılımlarının olmadığı saptanmıştır.

Korkmaz(2009) Orta öğretim okulları yönetici ve öğretmenlerinin hizmet içi eğitime ve personelin geliştirilmesine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yaptığı araştırmada,yönetici ve öğretmenlerin uygulanan uygulanan hizmet içi eğitim etkinliklerinden memnun olduklarını tespit etmiş.Öğretmenlerin hizmet içi eğitimi gerekli buldukları ancak eğitim sistemimizdeki uygulamaları etkili bulmadıkları sonucuna ulaşmıştır.

2.14.2 Yurt dışında yapılan araştırmalar

şehir dışındaki okullar ve hizmet içi eğitim hakkında bilgi vermeyi, hizmet içi eğitimin önemini vurgulamayı, kırsal bölgelerdeki hizmet içi eğitimin zorluklarını ortaya çıkarmayı ve buralardaki öğretmenlere uygulanan değişik hizmet içi eğitim yapmayı incelemeye yönelik bir araştırma Silver (1984) tarafından California'da yapılmıştır. Sonuç olarak maddi yetersizliğin, eğitim programları ile ilgili eksikliklerin, çalışma takvimi oluşturmada karşılaşılan güçlüklerin, mesafenin uzak oluşunun ve ğretmen motivasyonunda yetersizliğin hizmet içi eğitim çalışmalarını aksattığı belirtilmiştir.

Matsumoto (1986) tarafından öğretmenlerin meslek hayatlarının başından itibaren hizmet içi eğitime alınmaları ve bu eğitimlerin emekliliğe kadar devam etmesi gerektiği görüşü zerine Japonya'da bir araştırma yapmıştır. Araştırmanın sonucunda Japonya için bir hizmet içi eğitim program taslağı oluşturulmuştur. Bu taslağa göre, mesleğe yeni başlayan öğretmenlere bir yıl süreli hizmet içi eğitim programının uygulanması gerektiği vurgulanmıştır. (Matsumoto, 1986:26)

Sanalan (1995) tarafından Cincinnati niversitesi'nde, eğitimde görüntü işleme ile birleştirilmiş hizmet içi fen bilgisi ğrtmen eğitiminin etkililiği ve bunun öğretmenler üzerinde yaptđı değişiklikler hakkında bilgi toplamak amacıyla bir araştırma yapmıştır. Araştırma, hizmet içi ğretmen eğitiminin etkilerinin anlaşılmasında ve yeni kursların hazırlanmasında yardımcı olmayı da amaçlamaktadır. Hizmet içi eğitimin, ğretmen eğitiminin etkililiği bağlamında elde edilen sonuca göre, öğretmenler eğitimden yüksek bir oranda memnun kaldıklarını ancak verilen bilgilerin teorik ve kendilerince derse aktarılmasının zor olduğu konusunda görüş bildirmiştir.

III .YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

3.1 Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, İlkokul ve Ortaokul öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ile ilgili düşüncelerini belirlemek amacı ile yapılmıştır. Ayrıca öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını gerektiren etmenlere ait düşüncelerini de belirlemektir. Bunun için bir ölçme aracından faydalanılmış ve tarama niteliğinde bir çalışmadır.

3.2 Çalışma Grubu

3.2.1 Evren

Araştırmanın evreni Türkiye’deki ilk ve ortaokul öğretmenleridir.

3.2.2 Örneklem

Araştırmada çalışma grubumuz, 2013-2014 Eğitim-Öğretim yılında İstanbul ili Güngören ve Bakırköy İlçe’lerinde bulunan İlkokul/Ortaokullarda görev yapan öğretmenlerinden meydana gelmektedir. Çalışmaya 170 öğretmen katılmıştır. Çalışma grubunu oluşturan öğretmen sayıları, görev yaptıkları okullar ve buldukları ilçeler Tablo 1’de yer verilmiştir.

Çizelge 3.1: Çalışma Grubunu Oluşturan Öğretmen Sayısı, Çalıştıkları Okullar ve Buldukları İlçeler

Okulun Bulunduğu İlçe	Okulun Adı	Öğretmen Sayısı
Bakırköy	Emlak Kredi Bankası Ortaokulu	15
Bakırköy	Mustafa Necati Ortaokulu	25
Bakırköy	Cumhuriyet Ortaokulu	20
Bakırköy	Halil Bedii Yönetgen Ortaokulu	10
Bakırköy	İncirlik Ahmet Hamdi Tanpınar Ortaokulu	10
Güngören	Güneşlitepe İlkokulu	20
Güngören	Atatürk İlkokulu	20
Güngören	75.Yıl Ortaokulu	20
Güngören	50.Yıl Ahmet Merter İlkokulu	15
Güngören	Şehitler İlkokulu	15

3.3 Veri Toplama Aracı

Çalışmada kullanılan anket toplamda 6 bölümden meydana gelmektedir. İlk bölüm de öğretmenlerin kişisel bilgilerine yönelik 8 soru, ikinci bölüm de öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarına ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik 20 soru, üçüncü bölümde öğretmenlerin kendilerine yönelik hizmetiçi eğitim etkinliklerine katılma biçimlerini belirlemeye yönelik 4 soru, dördüncü bölümde okullarda hizmetiçi eğitim programlarında görev alan yöneticilerin alan yeterlilikleri ve yetişkin eğitimi yeterlilikleri bakımından nasıl görüldüklerini belirlemek amacıyla 9 soru, beşinci bölümde öğretmenlerin katıldıkları hizmetiçi eğitim programlarının değerlendirilmesine ilişkin görüşlerini belirlemek

amacıyla 5 soru, altıncı bölümde ise öğretmenler tarafından ihtiyaç duyulan hizmet içi eğitim türü ve zamanlamasına ilişkin görüşlerine ait 2 soru sorulmaktadır.

Uygulanan ankette beşli dereceleme ifadesi kullanılmıştır. Anketi cevaplayanlar görüş ve değerlendirmelerini “Çok:1”, “Oldukça:2”, “Kısmen:3”, “Çok az:4”, “Hiç:5” ölçütlerinden birini seçerek belirtmişlerdir. Aynı zamanda öğretmenler ihtiyaç duyulan Hizmet İçi Eğitimin türü hakkındaki sorulara cevap olarak “kurs”, “seminer”, “mesleki konferans”, “internet” şıklarından birini işaretlemişlerdir. Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim etkinliklerinin düzenlenme zamanı açısından da uygun gördükleri dönemleri seçerek belirtmişlerdir. “Ders Dönemi Hafta Sonları”, “Ders Dönemi Hafta İçeri”, “Haziran ve Eylül Seminer Dönemleri”, “Yaz Tatili”, “Sömestr Tatili”.

Anket sonucunda elde edilen veriler, SPSS for Windows 16.0 paket istatistik programında değerlendirilmiştir.

3.4 Uygulama

Belirtilen ilçelerdeki ilkokul ve ortaokullarda görev yapan öğretmenler ile çalışma yapabilmek amacıyla İstanbul Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nden izin alınmıştır. Uygulama sırasında öğretmenlere çalışmanın amacı hakkında bilgi verilmiş ve ölçeğin nasıl yanıtlamaları gerektiği anlatılmıştır. Ölçeği yanıtlamak isteyen öğretmenler tercih edilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerden anketler toplandıktan sonra veriler istatistiksel olarak analiz edilmiş ve araştırmadan elde edilen veriler bulgular ve yorumlar bölümünde değerlendirilmiştir.

Bu araştırmada anketin güvenilirlik katsayısını belirlemek amacıyla iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Anketin iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) dört ölçek için ayrı ayrı hesaplanmıştır. Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Programlarına ilişkin görüş tutum ölçeği 0.918 , Hizmet İçi Eğitim etkinliklerine katılma biçimi tutum ölçeği 0.527, Hizmet İçi Eğitim etkinliklerinde görev alan öğreticilerin yeterlilikleri için tutum ölçeği 0.918, alınan Hizmet İçi Eğitim Değerlendirme tutum ölçeği 0.822 olduğu tespit edilmiştir.

3.5 Verilerin analizi

Örnekleme grubundaki ilkököl ve ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin kişisel özellikleri ile ilgili (cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, hizmet süresi, branş, medeni durumu, aylık geliri) tanımlayıcı istatistiksel analizler ve ilkökullarda görev yapan öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarına ait görüşleri, öğretmenlerin kendilerine yönelik hizmet içi eğitimlerine katılma biçimleri, okullarda hizmet içi eğitim programlarında görev alan yöneticilerin alan yeterlilikleri ve yetişkin eğitimi yeterlilikleri bakımından nasıl göründükleri, öğretmenlerin katıldıkları hizmet içi eğitim programlarına ilişkin görüşleri, öğretmenlerin ihtiyaç duydukları hizmet içi eğitim türüne ilişkin görüşleri ve hizmet içi eğitim etkinliklerinin düzenlenme zamanı açısından öğretmenler için en uygun dönemlere ilişkin görüşlerinin tespiti için frekans alma yöntemi kullanılmıştır. Cinsiyete göre medeni duruma göre, öğretmenlerin hizmet içi eğitim hakkındaki görüşlerinin farklılaşp , farklılaşmadığının tespiti için t testi uygulanmıştır. Eğitim düzeyine göre, kıdem durumuna göre, gelir durumuna göre, branş değişkenine göre, eğitim programına katılma sayısına göre öğretmenlerin hizmet içi eğitim hakkındaki görüşlerinin farklılaşp, farklılaşmadığının tespiti için Anova analizi uygulanmıştır. Ayrıca öğretmenlerin demografik özellikleri ile ölçekler arasındaki farklılık olup olmadığının tespiti için de Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

IV. BULGULAR ve YORUM

Araştırmanın bu bölümünde öğretmenlerin demografik özelliklerini (cinsiyet, medeni durumu, yaşı, eğitim düzeyi, meslekteki hizmet süresi, branşı, katıldığı hizmet içi faaliyet sayısı, gelir durumu) belirleyen bulgulara ve araştırmanın amacı doğrultusunda oluşturulan alt problemlere cevap bulmak amaçlı yapılan analizlere ve bu analizlerin sonuçlarına yer verilmiştir.

4.1. Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular

Çizelge 4.1: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

	f	%
Kadın	108	63.5
Erkek	62	36.5
Toplam	170	100.0

Katılımcı öğretmenlerin 108'i (% 63. 5) erkek, 62'si (% 36. 5) kadındır.

Çizelge 4.2: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Medeni Duruma Göre Dağılımı

	f	%
Evli	117	68.8
Bekar	53	31.2
Toplam	170	100.0

Ankete katılan 170 öğretmenin 117 (%68.8)'i evli, 53(%31.2)'si bekar öğretmenlerden oluşmaktadır.

Çizelge 4.3: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Yaşa Göre Dağılımı

	f	%
20-30	31	18.2
31-40	65	38.2
41-50	38	22.4
51 ve üstü	36	21.2
Toplam	170	100.0

Çalışmaya katılan 170 öğretmenin 31 (%18.2) 'si 20-30 yaş arasında 65 (%38.2) 'si 31-40 yaş arasında, 38 (%22,4)'ü 41-50 yaş arasında 36 (%21.2)'si ise 51 ve üstü yaşındadır.

Çizelge 4.4: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

	f	%
Üç Yıllık Eğitim Enstitüsü	9	5.3
Eğitim Fakütesi/ Dört Yıllık Yüksek Okul	111	65.3
Fen Edebiyat Fakültesi	21	12.4
Diğer	29	17.1
Toplam	170	100.0

170 katılımcı öğretmenin 9'u (%5.3) üç yıllık eğitim enstitüsü mezunu, 111'i (% 65.3) eğitim fakültesi / dört yıllık yüksek okul, 21'i (% 12.4) fen edebiyat fakültesi mezunu, 29'u (% 17.1) diğer kurumlardan mezundur.

Çizelge 4.5: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Hizmet Süresine Göre Dağılımı

	f	%
1-5 yıl	20	11.8
6-10 yıl	34	20.0
11-15 yıl	39	22.9
16-20 yıl	32	18.8
21 yıl ve üstü	45	26.5
Toplam	170	100.0

Araştırmaya katılan 170 öğretmenin %11. 8' inin hizmet süresi 1–5 yıl arasında. %20.0'ının hizmet süresi 6–10 yıl arasında, %22. 9' unun hizmet süresi 11–15 yıl arasında, %18. 8'inin hizmet süresi 16 – 20 yıl arasında, %26. 5' inin hizmet süresinin ise 21 yıl ve üstü olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 4.6: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımı

	f	%
Türkçe	11	6.5
Matematik	11	6.5
Fen ve Teknolojileri	10	5.9
İngilizce	11	6.5
Müzik	3	1.8
Sosyal Bilgiler	7	4.1
Sınıf Öğretmeni	84	49.4
Diğer	33	19.4
Toplam	170	100.0

Örneklemede yer alan 170 öğretmenin % 6. 5'i Türkçe. %6.5'i Matematik, %5. 9'u Fen ve Teknoloji. %6.5'i İngilizce, % 1. 8'i Müzik, %4,1'i Sosyal Bilgiler, %49. 4'ü Sınıf Öğretmeni, %19.4'ü diğer branşlarda görev yapmaktadır.

Çizelge 4.7: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitime Katılımlarına Göre Dağılımı

	f	%
1 kez	16	9.4
2 kez	16	9.4
3 kez	24	14.1
4 kez	15	8.8
5 kez ve daha üstü	99	58.2
Toplam	170	100.0

Örnekleme yer alan 170 öğretmenin %9.4'ü bir kez hizmet içi eğitime katılmıştır, %9.4'ü iki kez hizmet içi eğitime katılmıştır, %14.1'i üç kez hizmet içi eğitime katılmıştır, %8.8'i dört kez hizmet içi eğitime katılmıştır, %58.2'si beş ve daha üstü hizmet içi eğitime katılmıştır.

Çizelge 4.8: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Gelir Durumuna Göre Dağılımı

	f	%
2000-3000	141	82.9
3000-4000	17	10.0
4000-5000	6	3.5
5000-6000	3	1.8
6000- üstü	3	1.8
Toplam	170	100.0

Örnekleme yer alan 170 öğretmenin %82.9'u 2000-3000 TL arası, %10.0'i 3001-4000 TL arası, %3.5'i 4001-5000 TL arası, %1.8'i 5001-6000 TL arası, %1.8'i 6001 ve üstü geliri bulunmaktadır.

4.2 Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Programlarına İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarına ilişkin görüşlerini incelenmiş ve bu görüşlere ilişkin frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri verilerek bu değerlere ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Çizelge 4.9: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Programlarına İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular

	Çok		Oldukça		Kısmen		Çok Az		Hiç		\bar{X}	SS
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
17. Hizmet içi eğitim çağımızın bir gereğidir.	45	26.5	68	40.0	41	24.1	15	8.8	1	.6	2.17	.94
19. Bilimsel teknolojik ve toplumsal alandaki gelişmeler öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını zorunlu kılar.	34	20.0	57	33.5	58	34.1	19	11.2	2	1.2	2.40	.97
6. Hizmet içi eğitim etkinliklerinde diğer meslektaşlarımla tanışmak çok önemlidir.	27	15.9	66	38.8	57	33.5	14	8.2	6	3.5	2.45	.97
18. Hizmet içi eğitim faaliyetleri yenilikleri yakından takip etme olanağı sağlar.	21	12.4	57	33.5	69	40.6	22	12.9	1	.6	2.56	.89
2. Hizmet içi eğitim etkinlikleri mesleki öğrenme ihtiyaçlarımızı karşılamak için düzenlenmektedir.	14	8.2	46	27.1	85	50.0	22	12.9	3	1.8	2.73	.86
1. Hizmet öncesi edindiğim mesleki bilgi mesleğimi başarıyla yerine getirmem için yeterlidir.	8	4.7	51	30.0	82	48.2	23	13.5	6	3.5	2.81	.86
14. Hizmet içi eğitim eğitim sisteminin etkililiğini ve verimliliğini artırır.	6	3.5	43	25.3	81	47.6	36	21.2	4	2.4	2.94	.84
3. Hizmet içi eğitim yoluyla mesleğimle ilgili bilimsel gelişmeleri öğrenmekteyim.	7	4.1	40	23.5	85	50.0	30	17.6	8	4.7	2.95	.88

Çizelge 4.9: Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Programlarına ilişkin Görüşlerine Ait Bulgular (devam)

13. Hizmet içi eğitim öğretmenlerin eğitim sistemine uyumunu sağlar.	5	2.9	44	25.9	77	45.3	38	22.4	6	3.5	2.98	.86
11. Ölçme ve değerlendirme tekniklerine yer verilmektedir	4	2.4	43	25.3	81	47.6	34	20.0	8	4.7	2.99	.86
15. Bir kurum personelinin sürekli gelişimini hizmet içi eğitimle sağlar.	11	6.5	36	21.2	73	42.9	44	25.9	6	3.5	2.99	.94
7. Katıldığım hizmet içi eğitimlerde öğrendiklerimin hemen hemen hepsini iş hayatımda kullanıyorum.	4	2.4	41	24.1	82	48.2	35	20.6	8	4.7	3.01	.86
9. Hizmet içi eğitim yoluyla meslekteki yeni bilgiler verilmektedir.	7	4.1	35	20.6	84	49.4	38	22.4	6	3.5	3.01	.86
12. Hizmet içi eğitim mesleki yeterlilik açısından hizmet öncesi eğitimden doğan eksiklikleri tamamlar.	4	2.4	43	25.3	79	46.5	36	21.2	8	4.7	3.01	.87
4. Hizmet içi eğitim etkinliklerinin içeriği öğrenme ihtiyaçlarımızı karşılamak için uygundur.	6	3.5	36	21.2	83	48.8	38	22.4	7	4.1	3.02	.86
10. Branşım için gerekli öğretim yöntemlerine yer verilmektedir. .	5	2.9	30	17.6	80	47.1	46	27.1	9	5.3	3.14	.87
16. Teknolojiyi derslerimde nasıl kullanmam gerektiği öğretilmektedir.	4	2.4	37	21.8	64	37.6	52	30.6	13	7.6	3.19	.94
20. Hizmet içi eğitim etkinliklerinde panel ve açık oturum ortamları yaratılarak öğretmenlerin ortak sorunları ele alınmaktadır.	10	5.9	26	15.3	60	35.3	51	30.0	23	13.5	3.30	1.07
5. Hizmet içi eğitimle yaz tatili imkanı sunularak işgücümüzü tazelememiz sağlanmaktadır.	8	4.7	34	20.0	54	31.8	43	25.3	31	18.2	3.32	1.13
8. Hizmet içi eğitim programları planlanırken ihtiyaçlarımıza ilişkin görüşlerimiz alınmaktadır.	2	1.2	14	8.2	51	30.0	50	29.4	53	31.2	3.81	1.01

Çizelge 4.9'a göre okullarda görev yapan öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarına ilişkin görüşlerinde en çok " Hizmet içi eğitim çağımızın bir gereğidir " görüşünü savunmuşlardır ($\bar{X} = 2.17$). Öğretmenlerin "Hizmet içi eğitim çağımızın bir gereğidir." 45'i (%26. 5) çok, 68'i (%40) oldukça, 41'i (%24. 1) kısmen, 15'i (%8. 8) çok az ve 1 tanesi öğretmenimiz (%0. 6) hiç demmiştir. Öğretmenler "Bilimsel, teknolojik gelişmeler öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını zorunlu kılar." 34'ü (%20) çok, 57'si (%33. 5) oldukça, 58'i (%34. 1) kısmen, 19'u (%11. 2) çok az, sorusuna genel olarak olumlu cevap vermişlerdir ($\bar{X} = 2.40$).

Öğretmenlerin önemli bir kısmı Hizmet içi faaliyetleri yenilikleri yakından takip etme olanağı sağladığını söylemişlerdir ($\bar{X} = 2.56$). Bu soruya öğretmenlerin 21'i (%12. 4) çok, 57 'si (%33. 5) oldukça, 69'u (%40. 6) kısmen, 22'si (%12. 9) çok az, 1'i (%0. 6) hiç cevabını vermişlerdir.

Öğretmenlerin bazıları da Hizmet içi eğitim etkinliklerinde diğer meslektaşlarla tanışmanın önemli olduğunu söylemişlerdir ($\bar{X} = 2.45$). Öğretmenlerin 27'si (%15. 9) çok, 66'sı (%38. 8) oldukça, 57 'si (%33. 5) kısmen, 14'ü (%8. 2) çok az, 6'sı (%3. 5) hiç cevabını vermişlerdir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu Hizmet içi eğitim etkinliklerin mesleki öğrenme ihtiyaçlarımızı karşılamak için düzenlendiği düşüncesinde oldukları anlaşılmaktadır ($\bar{X} = 2.73$). Öğretmenlerin 14'ü (%8. 2) çok, 16'sı (%27. 1) oldukça, 85'i (%50) kısmen, 22'si (%12. 9) çok az, 3'ü (%1. 8) hiç cevaplarını vermişlerdir.

Diğer yandan Çizelge 4.9'a göre; araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğu Hizmet içi eğitim programları yapılırken öğretmenlerin görüşlerinin alınmadığını ifade etmişlerdir. "Hizmet içi eğitim programları planlanırken ihtiyaçlarımıza ilişkin görüşlerimiz alınmaktadır." ($\bar{X} = 3.81$). Öğretmenlerin 2'si (%1. 2) çok, 14'ü (%8. 2) oldukça, 51'i (%30) kısmen, 50'si (%29. 4) çok az, 53'ü (%31. 2) hiç cevabını vermişlerdir.

Çizelge 4.10: Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerine Katılma Biçimlerine Ait Bulgular

	Çok		Oldukça		Kısmen		Çok Az		Hiç		\bar{X}	SS
	f	%	F	%	f	%	f	%	f	%		
2. Okullardaki bütün yöneticiler eğitime çağrıldıklarında ben de zorunlu olarak katılıyorum.	26	15.3	43	25.3	56	32.9	28	16.5	17	10.0	2.81	1.18
4.Amirlerim hizmet içi eğitim etkinliklerine katılmamı teşvik ediyorlar.	14	8.2	55	32.4	61	35.9	27	15.9	13	7.6	2.82	1.05
1.Yararlı olacağını düşündüğüm hizmet içi eğitim etkinliklerine kendi başvurumla katılıyorum.	14	8.2	53	31.2	49	28.8	38	22.4	16	9.4	2.94	1.12
3.Hizmet içi eğitim etkinliklerine kabul edilme kriterleri objektiftir.	8	4.7	44	25.9	64	37.6	40	23.5	14	8.2	3.05	1.01

Çizelge 4.10' a göre araştırmaya katılan öğretmenlerde "Okullardaki bütün yöneticiler eğitime çağrıldıkları da ben de zorunlu olarak katılıyorum." görüşü hakimdir ($\bar{X} = 2.84$). Öğretmenlerden 26'sı (%15.3) çok, 43'ü (%25.3) oldukça, 56'sı (%32.9) kısmen, 28'i (%16.5) çok az, 17'si (%10) hiç cevaplarını vermişlerdir. Diğer taraftan katılımcı öğretmenler "Hizmet içi eğitim etkinliklerine kabul edilme kriterleri objektiftir." ifadesine düşük düzeyde katılım göstermişlerdir ($\bar{X} = 3.05$) diğer bir ifadeyle öğretmenler eğitime katılma kriterlerinin objektif olmadıklarını düşünmektedirler. Bu ifadeye öğretmenlerin 8'i (%4.7) çok, 44'ü (%25.9) oldukça, 64'ü (%37.6) kısmen, 40'ı (%23.5) çok az, 14'ü (%8.2) hiç cevaplarını vermişlerdir.

Çizelge 4.11: Okullarda Hizmet İçi Eğitim Programlarında Görev Alan Yöneticilerin Alan Yeterlilikleri ve Yetişkin Eğitimi Yeterlilikleri Bakımından Nasıl Görüldüklerine Dair Bulgular.

	Çok		Oldukça		Kısmen		Çok Az		Hiç		\bar{X}	SS
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
8.Eğitim görevlileri katılımcılara saygılı davranmaktadırlar.	31	18.2	87	51.2	46	27.1	6	3.5	0	.0	2.16	.76
9.Eğitim görevlileri katılımcılara öğrenmeyi teşvik edici davranışlarda bulunmaktadırlar.	16	9.4	64	37.6	75	44.1	12	7.1	3	1.8	2.54	.83
1.Eğitim görevlilerinin öğrenme konusuna hakimiyetleri yeterlidir.	3	1.8	58	34.1	88	51.8	17	10.0	4	2.4	2.77	.75
2.Eğitim görevlileri konuyla ilgili eğitsel donanımı etkin biçimde kullanabilmektedirler.	8	4.7	54	31.8	79	46.5	27	15.9	2	1.2	2.77	.81
3.Eğitim görevlileri öğrenme konusuna ilişkin uygun öğretim yöntem ve tekniklerine kullanabilmektedirler.	4	2.4	54	31.8	82	48.2	28	16.5	2	1.2	2.82	.77
7.Eğitim görevlileri katılımcıların öz yönetimli öğrenmeleri için öğrenme kaynaklarına ulaşmalarında yardımcı olmaktadır.	5	2.9	49	28.8	88	51.8	22	12.9	6	3.5	2.85	.81

Çizelge 4.11: Okullarda Hizmet İçi Eğitim Programlarında Görev Alan Yöneticilerin Alan Yeterlilikleri ve Yetişkin Eğitimi Yeterlilikleri Bakımından Nasıl Görüldüklerine Dair Bulgular. (devam)

6.Eğitim görevlileri yeni öğrenmeleri. önceliklerle ilişkilendirebilmektedirler.	6	3.5	43	25.3	91	53.5	27	15.9	3	1.8	2.87	.78
5.Eğitim görevlileri katılımcıların tecrübelerinden yararlanmaktadırlar.	6	3.5	43	25.3	80	47.1	33	19.4	8	4.7	2.96	.88
4.Eğitim görevlileri öğrenme konusuna ilişkin olarak yeterli uygulama yapabilmektedirler.	2	1.2	38	22.4	83	48.8	43	25.3	4	2.4	3.05	.79

Çizelge 4.11’de araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim görevlilerinin katılımcılara saygılı davrandıkları düşünülmektedir ($\bar{X} = 2.16$). Öğretmenlerin 31’i (% 18. 2) çok, 87’si (% 51. 2) oldukça, 46’sı (% 27. 1) kısmen, 6’sı (% 3. 5) çok az cevaplarını vermiştir.

Araştırmada eğitim görevlileri öğrenme konusuna ilişkin olarak yeterli uygulama yapabilmektedirler sorusuna katılım düzeyleri bu başlık altındaki en düşük katılımı almıştır. ($\bar{X} = 3.05$). Öğretmenlerin 2 ‘si (%1. 2) çok, 38’i (%22. 4) oldukça, 83’ü (%48. 8) kısmen, 43’ü (%25. 3) çok az, 4’ü (%2. 4) hiç cevaplarını vermiştir.

Katılımın düşük olduğu bir diğer ifade ise “Eğitim görevlileri öğrenme konusuna ilişkin olarak yeterli uygulama yapabilmektedirler.” ($\bar{X} = 2.96$) ifadesi olmuştur. Bu ifadeye katılımcı öğretmenlerin 6’sı (%3.5) çok, 43’ ü(%25. 3). oldukça, 80’ni (%47.1) kısmen, 33’ü (%19.4) çok az, 4’ü (%2.4) hiç cevaplarını vermiştir.

Çizelge 4.12: Öğretmenlerin Katıldıkları Hizmet İçi Eğitim Programlarını Değerlendirmelerine İlişkin Bulgular

	Çok		Oldukça		Kısmen		Çok Az		Hiç		\bar{X}	SS
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1.Hizmet içi eğitim etkinliklerinin bitiminde başarıyı ölçmek için ciddi bir sınav yapılmalıdır.	19	11.2	35	20.6	56	32.9	27	15.9	33	19.4	3.12	1.26
4.Hizmet içi eğitim etkinliklerinin bitiminde programın içeriği ile ilgili görüşlerimiz alınmaktadır.	11	6.5	23	13.5	53	31.2	51	30.0	32	18.8	3.41	1.13
2.Hizmet içi eğitim programlarının işlenişine ilgili görüşlerimiz alınmaktadır.	12	7.1	23	13.5	49	28.8	42	24.7	44	25.9	3.49	1.21
5.Hizmet içi eğitim programları katılımcıların görüşleri dikkate alınarak sürekli geliştirilmektedir.	11	6.5	12	7.1	64	37.6	45	26.5	38	22.4	3.51	1.11
3.Hizmet içi eğitim ortamının fiziki şartları ile ilgili görüşlerimiz alınmaktadır.	10	5.9	16	9.4	47	27.6	38	22.4	59	34.7	3.71	1.20

Çizelge 4.12’de araştırmaya katılan öğretmenler “ hizmet içi eğitim ortamının fiziki şartları ile ilgili görüşlerimiz alınmaktadır” görüşüne katılmadıkları anlaşılmaktadır ($X=3.7$). Öğretmenlerin 10’u (%5.9) çok, 16’sı (%9,4) oldukça, 47’si (%27,6) kısmen, 38’i (%22,4) çok az, 59’u (%34,7) hiç cevaplarını vermiştir.

Çizelge 4.12’ye göre araştırmaya katılan öğretmenler “hizmet içi eğitim programlar katılımcıların görüşleri dikkate alınarak sürekli geliştirilmektedir” ifadesine katılmadıkları tespit edilmiştir ($X=3,51$). öğretmenlerin 11’i (%6,5) çok, 12’si (%7,1) oldukça, 64’ü (%37,6) kısmen, 45’i (%26,5) çok az 38’i (%22,4) hiç olarak cevap vermişlerdir.

Çizelge 4.12 ‘de yer alan ifadelerin katılım ortalamaları incelendiğinde tüm ortalamaların 3 ten fazla olduğu tespit edilmiştir. Buradan hareketle öğretmenlerin bu ifadelere katılım düzeylerinin düşük olduğunu söyleyebiliriz.

Çizelge 4.13: Öğretmenlerin İhtiyaç Duydukları Hizmet İçi Eğitim Türüne İlişkin Bulgular.

	f	%
Kurs	41	24.1
Seminer	38	22.4
Mesleki Konferans	45	26.5
İnternet	46	27.1
Total	170	100.0

Katılımcı öğretmenler ihtiyaç duydukları eğitimleri ne şekilde almak istedikleri sorusuna verdikleri cevapların dağılımı incelendiğinde diğer eğitim türlerine göre göreceli olarak İnternet (%27. 1), Mesleki konferans (%26. 5) diğerlerinden daha fazla arzu edilen eğitim şekli olmuştur fakat kurs (%24. 1), seminer (%22.4) rakamları incelendiğinde aralarında çok büyük farklılıklar olmadığı görülmüştür.

Çizelge 4.14: Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerinin Düzenlenme Zamanına İlişkin Bulgular.

	f	%
Ders Dönemi Hafta Sonları	6	3.5
Ders Dönemi Hafta İçleri	16	9.4
Haziran ve Eylül Seminer Dönemleri	140	82.4
Yaz Tatili	5	2.9
Sömestr Tatili	3	1.8
Toplam	170	100.0

Katılımcı öğretmenlerin çoğunluğu (%82. 4) eğitim ve seminerlerin Haziran ve Eylül dönemlerinde yapılmasını istemektedirler. En az tercih edilen dönem ise sömestr tatil (%1. 8) dönemi olmuştur.

4.3.Ölçeklere İlişkin Bulgular

Çizelge 4.15: Güvenirlilik Analizleri

	Cronbach's Alpha	N of Items
Hizmet içi eğitim programlarına ilişkin görüş tutum ölçeği	.918	20
Hizmet içi etkinliklerine katılma biçimi tutum ölçeği	.527	4
Hizmet içi etkinliklerinde görev alan öğretmenlerin yeterlilikleri için tutum ölçeği	.918	9
Alınan Hizmet içi eğitimin değerlendirme tutum ölçeği	.822	5

Çizelge 4.16: Normal Dağılım Testi

	Kolmogorov-Smirnov		
	Kolmogorov-Smirnov z	Sd	p
Hizmet içi eğitim programlarına ilişkin görüş tutum ölçeği	.038	170	.200
Hizmet içi etkinliklerine katılma biçimi tutum ölçeği	.080	170	.009
Hizmet içi etkinliklerinde görev alan öğretmenlerin yeterlilikleri için tutum ölçeği	.106	170	.000
Alınan Hizmet içi eğitimin değerlendirme tutum ölçeği	.085	170	.004

Alt Problemler

1- Cinsiyet değişkenine göre,

- a- Öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarına ilişkin görüşleri farklılaşmakta mıdır?
- b- Öğretmenlerin Hizmet içi etkinliklerine katılma biçimi farklılaşmakta mıdır?
- c- Öğretmenlerin hizmet içi etkinliklerinde görev alan eğitimcilerin yeterlilikleri hakkındaki görüşleri farklılaşmakta mıdır?
- d- Öğretmenlerin alınan hizmet içi eğitimin değerlendirilmesinde farklılık var mıdır?

2- Medeni Durum Değişkenine göre

- a- Öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarına ilişkin görüşleri farklılaşmakta mıdır?
- b- Öğretmenlerin Hizmet içi etkinliklerine katılma biçimi farklılaşmakta mıdır?
- c- Öğretmenlerin hizmet içi etkinliklerinde görev alan eğitimcilerin yeterlilikleri hakkındaki görüşleri farklılaşmakta mıdır?
- d- Öğretmenlerin alınan hizmet içi eğitimin değerlendirilmesinde farklılık var mıdır?

3- Eğitim Düzeyine Göre,

- a- Öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarına ilişkin görüşleri farklılaşmakta mıdır?
- b- Öğretmenlerin Hizmet içi etkinliklerine katılma biçimi farklılaşmakta mıdır?
- c- Öğretmenlerin hizmet içi etkinliklerinde görev alan eğitimcilerin yeterlilikleri hakkındaki görüşleri farklılaşmakta mıdır?
- d- Öğretmenlerin alınan hizmet içi eğitimin değerlendirilmesinde farklılık var mıdır?

4- Kıdem Değişkenine Göre,

- a- Öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarına ilişkin görüşleri farklılaşmakta mıdır?
- b- Öğretmenlerin Hizmet içi etkinliklerine katılma biçimi farklılaşmakta mıdır?
- c- Öğretmenlerin hizmet içi etkinliklerinde görev alan eğitimcilerin yeterlilikleri hakkındaki görüşleri farklılaşmakta mıdır?
- d- Öğretmenlerin alınan hizmet içi eğitimin değerlendirilmesinde farklılık var mıdır?

5- Gelir Düzeyine Göre,

- a- Öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarına ilişkin görüşleri farklılaşmakta mıdır?
- b- Öğretmenlerin Hizmet içi etkinliklerine katılma biçimi farklılaşmakta mıdır?
- c- Öğretmenlerin hizmet içi etkinliklerinde görev alan eğitimcilerin yeterlilikleri hakkındaki görüşleri farklılaşmakta mıdır?
- d- Öğretmenlerin alınan hizmet içi eğitimin değerlendirilmesinde farklılık var mıdır?

6- Branş Değişkenine Göre,

- a- Öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarına ilişkin görüşleri farklılaşmakta mıdır?
- b- Öğretmenlerin Hizmet içi etkinliklerine katılma biçimi farklılaşmakta mıdır?
- c- Öğretmenlerin hizmet içi etkinliklerinde görev alan eğitimcilerin yeterlilikleri hakkındaki görüşleri farklılaşmakta mıdır?
- d- Öğretmenlerin alınan hizmet içi eğitimin değerlendirilmesinde farklılık var mıdır?

7- Program Katılma Sayısına Göre,

- a- Öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarına ilişkin görüşleri farklılaşmakta mıdır?
- b- Öğretmenlerin Hizmet içi etkinliklerine katılma biçimi farklılaşmakta mıdır?
- c- Öğretmenlerin hizmet içi etkinliklerinde görev alan eğitimcilerin yeterlilikleri hakkındaki görüşleri farklılaşmakta mıdır?
- d- Öğretmenlerin alınan hizmet içi eğitimin değerlendirilmesinde farklılık var mıdır?

4.4 Alt Problemlere İlişkin Bulgular

Çizelge 4.17: Cinsiyete Göre Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Tespiti İçin Yapılan t testi (1a alt problemi)

	Cinsiyet	N	Mean	St. Sapma	t	p
Hizmet içi eğitim programlarına ilişkin görüş tutum ölçeği	Kadın	108	2.97	.521	.920	.359
	Erkek	62	2.89	.661		

Cinsiyet değişkenine göre hizmet içi eğitim hakkındaki görüşlerde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p=.359$, $p>.05$).

Çizelge 4.18: Medeni Duruma Göre Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Tespiti İçin Yapılan t testi (2a alt problemi)

Medeni Durum		N	Mean	St. Sapma	t	p
Hizmet içi eğitim programlarına ilişkin görüş tutum ölçeği	Evli	117	2.91	.534	-.956	.340
	Bekar	53	3.00	.660		

Medeni durum değişkenine göre hizmet içi eğitim hakkındaki görüşlerde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p=.340$, $p>.05$).

Çizelge 4.19: Eğitim Düzeyine Göre Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Tespiti İçin Yapılan ANOVA Analizi (3a alt problemi)

		<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri				ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
	Üç Yıllık Eğitim Enstitüsü	9	2.95	.572	G.Arası	.106	3	.035		
	Eğitim Fakütesi/									
Hizmet içi eğitim programları na karşı tutumlar	Dört Yıllık Yüksek Okul	111	2.94	.559	G.İçi	55.917	166	.337		
	Fen Edebiyat Fakültesi	21	2.88	.566	Toplam	56.022	169		.104	.957
	Diğer	29	2.98	.667						
	Total	170	2.94	.576						

Eğitim durumu değişkenine göre hizmet içi eğitim hakkındaki görüşlerde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p=.957$, $p>.05$).

Çizelge 4.20: Kıdem Yılına Göre Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Tespiti İçin Yapılan ANOVA Analizi (4a alt problemi)

		<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri				ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Hizmet içi eğitim programları na karşı tutumlar	1-5 Yıl	20	2.88	.526	G.Arası	1.494	4	.373	1.130	.344
	6-10 Yıl	34	2.93	.655	G.İçi	54.528	165	.330		
	11-15 Yıl	39	3.11	.635	Toplam	56.022	169			
	16-20 Yıl	32	2.86	.470						
	21 yıl ve üstü	45	2.89	.543						
	Total	170	2.94	.576						

Kıdem yılı değişkenine göre hizmet içi eğitim hakkındaki görüşlerde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p=.344$, $p>.05$).

Çizelge 4.21: Gelir Durumuna Göre Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Tespiti İçin Yapılan ANOVA Analizi (5a alt problemi)

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Hizmet içi eğitim programları na karşı tutumlar	2000-3000 TL	141	2.96	.566	G.Arası	1.399	4	.350	1.05	.380
	3000-4000 TL	17	2.76	.566	G.İçi	54.624	165	.331		
	4000-5000 TL	6	2.73	.540	Toplam	56.022	169			
	5000-6000 TL	3	3.12	.782						
	6000 TL ve üstü	3	3.33	.975						
	Total	170	2.94	.576						

Gelir durumu değişkenine göre hizmet içi eğitim hakkındaki görüşlerde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p=.380$, $p>.05$).

Çizelge 4.22: Branş Değişkenine Göre Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Tespiti İçin Yapılan ANOVA Analizi (5a alt problemi)

		<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri				ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
Hizmet içi eğitim programları na karşı tutumlar	Türkçe	11	2.92	.823	G.Arası	2.704	7	.386	1.174	.321
	Matematik	11	2.89	.375	G.İçi	53.318	162	.329		
	Fen ve Teknolojileri	10	2.86	.774	Toplam	56.022	169			
	İngilizce	11	2.53	.553						
	Müzik	3	2.70	.050						
	Sosyal Bilgiler	7	3.12	.855						
	Sınıf Öğretmeni	84	3.01	.553						
	Diğer	33	2.93	.466						
	Total	170	2.94	.576						

Branş değişkenine göre hizmet içi eğitim hakkındaki görüşlerde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p=.344$, $p>.05$).

Çizelge 4.23: Eğitim Programına Katılma Sayısına Göre Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin Farklılaşp Farklılaşmadığının Tespiti İçin Yapılan ANOVA Analizi (5a alt problemi)

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
Hizmet içi eğitim programları na karşı tutumlar	1	16	3.02	.547	G.Arası	.199	4	.050		
	2	16	2.93	.673	G.İçi	55.824	165	.338		
	3	24	2.88	.551	Toplam	56.022	169			
	4	15	2.92	.489					.147	.964
	5 ve daha üstü	99	2.94	.591						
Total		170	2.94	.576						

Hizmet içi eğitim programına katılma sayısı değişkenine göre hizmet içi eğitim hakkındaki görüşlerde istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilememiştir ($p=.344$, $p>.05$).

İkinci Üçüncü Ve Dördüncü Alt Problemlere İlişkin Bulgular

Çizelge 4.24: Cinsiyet Değişkenine Göre, Hizmet içi eğitimlere Katılma Biçimlerinde, Eğitimlerde Görev Alan Öğreticilerin Değerlendirilmesinde ve Alınan Hizmet İçi Eğitimin Değerlendirilmesinde Farklılık Olup Olmadığının Tespiti İçin Yapılan Mann Whitney U Testi

Cinsiyet		N	Mean Rank	z	p
Hizmet içi etkinliklerine katılma biçimi tutum ölçeği	Kadın	108	85.11	-.138	.890
	Erkek	62	86.19		
	Total	170			
Hizmet içi etkinliklerinde görev alan öğretmenlerin yeterlilikleri için tutum ölçeği	Kadın	108	87.42	-.674	.500
	Erkek	62	82.15		
	Total	170			
Alınan Hizmet içi eğitimin değerlendirme tutum ölçeği	Kadın	108	85.41	-.031	.971
	Erkek	62	85.65		
	Total	170			

Cinsiyet değişkenine göre Hizmet içi etkinliklere katılma biçiminde($p=.890$, $p>.05$), hizmet içi etkinliklerde görev alan öğretmenlerin yeterliliklerinin değerlendirilmesinde($p=.500$, $p>.05$), alınan hizmet içi eğitimin değerlendirilmesinde($p=.971$, $p>.05$) istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilememiştir.

Çizelge 4.25: Medeni Durum Değişkenine Göre, Hizmet içi eğitimlere Katılma Biçimlerinde, Eğitimlerde Görev Alan Öğreticilerin Değerlendirilmesinde ve Alınan Hizmet İçi Eğitimin Değerlendirilmesinde Farklılık Olup Olmadığının Tespiti İçin Yapılan Mann Whitney U Testi

	Medeni Durum	N	Mean Rank	z	p
Hizmet içi etkinliklerine katılma biçimi tutum ölçeği	Evli	117	87.11	-.638	.523
	Bekar	53	81.94		
	Total	170			
Hizmet içi etkinliklerinde görev alan öğretmenlerin yeterlilikleri için tutum ölçeği	Evli	117	83.35	-.847	.397
	Bekar	53	90.24		
	Total	170			
Alınan Hizmet içi eğitimin değerlendirme tutum ölçeği	Evli	117	85.58	-.032	.974
	Bekar	53	85.32		
	Total	170			

Medeni Durum değişkenine göre Hizmet içi etkinliklere katılma biçiminde ($p=.523$, $p>.05$), hizmet içi etkinliklerde görev alan öğretmenlerin yeterliliklerinin değerlendirilmesinde ($p=.397$, $p>.05$), alınan hizmet içi eğitimin değerlendirilmesinde ($p=.974$, $p>.05$) istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilememiştir.

Çizelge 4.26: Eğitim Durumu Değişkenine Göre, Hizmet İçi Eğitimlere Katılma Biçimlerinde, Eğitimlerde Görev Alan Öğreticilerin Değerlendirilmesinde ve Alınan Hizmet İçi Eğitimin Değerlendirilmesinde Farklılık Olup Olmadığının Tespiti İçin Yapılan Mann Whitney U Testi

	Eğitim Durumu	N	Mean Rank	χ^2	p
Hizmet içi etkinliklerine katılma biçimi tutum ölçeği	Üç Yıllık Eğitim Enstitüsü	9	111.89	3.892	.273
	Eğitim Fakültesi/ Dört Yıllık Yüksek Okul	111	84.82		
	Fen Edebiyat Fakültesi	21	74.00		
	Diğer	29	88.24		
	Total	170			
Hizmet içi etkinliklerinde görev alan öğretmenlerin yeterlilikleri için tutum ölçeği	Üç Yıllık Eğitim Enstitüsü	9	79.61	2.575	.462
	Eğitim Fakültesi/ Dört Yıllık Yüksek Okul	111	88.86		
	Fen Edebiyat Fakültesi	21	87.52		
	Diğer	29	72.98		
	Total	170			
Alınan Hizmet içi eğitimin değerlendirme tutum ölçeği	Üç Yıllık Eğitim Enstitüsü	9	95.33	4.089	.252
	Eğitim Fakültesi/ Dört Yıllık Yüksek Okul	111	84.47		
	Fen Edebiyat Fakültesi	21	101.64		
	Diğer	29	74.69		
	Total	170			

Eğitim Durumu değişkenine göre Hizmet içi etkinliklere katılma biçiminde ($p=.273$, $p>.05$), hizmet içi etkinliklerde görev alan öğretmenlerin yeterliliklerinin değerlendirilmesinde ($p=.462$,

p>.05), alınan hizmet içi eğitimin değerlendirilmesinde (p=.252, p>.05) istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilememiştir.

Çizelge 4.27: Kıdem Yılı Değişkenine Göre, Hizmet içi eğitimlere Katılma Biçimlerinde, Eğitimlerde Görev Alan Öğreticilerin Değerlendirilmesinde ve Alınan Hizmet İçi Eğitimin Değerlendirilmesinde Farklılık Olup Olmadığının Tespiti İçin Yapılan Mann Whitney U Testi

	Kıdem yılı	N	Mean Rank	X ²	p
Hizmet içi etkinliklerine katılma biçimi tutum ölçeği	1-5	20	76.95	5.267	.261
	6-10	34	79.85		
	11-15	39	85.99		
	16-20	32	77.50		
	21 ve üstü	45	98.83		
	Total	170			
Hizmet içi etkinliklerinde görev alan öğretmenlerin yeterlilikleri için tutum ölçeği	1-5	20	83.78	3.284	.511
	6-10	34	79.53		
	11-15	39	96.72		
	16-20	32	87.59		
	21 ve üstü	45	79.57		
	Total	170			
Alınan Hizmet içi eğitimin değerlendirme tutum ölçeği	1-5	20	61.58	8.389	.078
	6-10	34	89.71		
	11-15	39	90.60		
	16-20	32	98.50		
	21 ve üstü	45	79.29		
	Total	170			

Kıdem yılı değişkenine göre Hizmet içi etkinliklere katılma biçiminde (p=.261, p>.05), hizmet içi etkinliklerde görev alan öğretmenlerin yeterliliklerinin değerlendirilmesinde (p=.511, p>.05), alınan

hizmet içi eğitimin değerlendirilmesinde ($p=.078$, $p>.05$) istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilememiştir.

Çizelge 4.28: Gelir Düzeyi Değişkenine Göre, Hizmet içi eğitimlere Katılma Biçimlerinde, Eğitimlerde Görev Alan Öğreticilerin Değerlendirilmesinde ve Alınan Hizmet İçi Eğitimin Değerlendirilmesinde Farklılık Olup Olmadığının Tespiti İçin Yapılan Mann Whitney U Testi

	Gelir Düzeyi	N	Mean Rank	χ^2	p
Hizmet içi etkinliklerine katılma biçimi tutum ölçeği	2000-3000	141	83.79	3.776	.437
	3000-4000	17	92.68		
	4000-5000	6	104.75		
	5000-6000	3	55.83		
	6000- üstü	3	116.50		
	Total	170			
Hizmet içi etkinliklerinde görev alan öğretmenlerin yeterlilikleri için tutum ölçeği	2000-3000	141	85.69	6.446	.168
	3000-4000	17	79.59		
	4000-5000	6	65.92		
	5000-6000	3	84.50		
	6000- üstü	3	150.33		
	Total	170			
Alınan Hizmet içi eğitimin değerlendirme tutum ölçeği	2000-3000	141	82.71	5.322	.256
	3000-4000	17	93.38		
	4000-5000	6	91.08		
	5000-6000	3	105.33		
	6000- üstü	3	141.17		
	Total	170			

Gelir durumu değişkenine göre Hizmet içi etkinliklere katılma biçiminde ($p=.437$, $p>.05$), hizmet içi etkinliklerde görev alan öğreticilerin yeterliliklerinin değerlendirilmesinde ($p=.168$, $p>.05$), alınan hizmet içi eğitimin değerlendirilmesinde ($p=.256$, $p>.05$) istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilememiştir.

Çizelge 4.29: Branş Değişkenine Göre, Hizmet içi eğitimlere Katılma Biçimlerinde, Eğitimlerde Görev Alan Eğiticilerin Değerlendirilmesinde ve Alınan Hizmet içi Eğitimin Değerlendirilmesinde Farklılık Olup Olmadığının Tespiti için Yapılan Mann Whitney U Testi

	Branş	N	Mean Rank	χ^2	p
Hizmet içi etkinliklerine katılma biçimi tutum ölçeği	Türkçe	11	91.27	11.489	.119
	Matematik	11	92.14		
	Fen ve Teknolojileri	10	112.95		
	İngilizce	11	49.55		
	Müzik	3	113.00		
	Sosyal Bilgiler	7	102.86		
	Sınıf Öğretmeni	84	83.05		
	Diğer	33	85.08		
	Total	170			
	Hizmet içi etkinliklerinde görev alan öğreticilerin yeterlilikleri için tutum ölçeği	Türkçe	11		
Matematik		11	108.32		
Fen ve Teknolojileri		10	85.55		
İngilizce		11	73.09		
Müzik		3	102.83		
Sosyal Bilgiler		7	81.07		
Sınıf Öğretmeni		84	84.49		
Diğer		33	77.59		
Total		170			

Çizelge 4.29: Branş Değişkenine Göre, Hizmet İçi Eğitimlere Katılma Biçimlerinde, Eğitimlerde Görev Alan Öğreticilerin Değerlendirilmesinde ve Alınan Hizmet İçi Eğitimin Değerlendirilmesinde Farklılık Olup Olmadığının Tespiti İçin Yapılan Mann Whitney U Testi (devam)

				24.425	.001
	Türkçe	11	122.18		
	Matematik	11	94.14		
	Fen ve Teknolojileri	10	40.95		
Alınan Hizmet İçi eğitimin değerlendirme tutum ölçeği	İngilizce	11	79.41		
	Müzik	3	118.50		
	Sosyal Bilgiler	7	105.36		
	Sınıf Öğretmeni	84	91.03		
	Diğer	33	64.64		
	Total	170			

Branş değişkenine göre Hizmet İçi etkinliklere katılma biçiminde ($p=.119$, $p>.05$), hizmet İçi etkinliklerde görev alan öğretmenlerin yeterliliklerinin değerlendirilmesinde ($p=.532$, $p>.05$), istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilememiştir.

Branş değişkenine göre alınan hizmet İçi eğitimin değerlendirilmesinde ise ($p=.001$, $p<.05$) istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilmiştir.

Yapılan Posthoc testleri sonucunda ise Fen ve teknolojileri branş öğretmenleri ile Türkçe branş öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p=.004$, $p<.05$). Fen ve teknolojileri branş öğretmenlerinin eğitim konusundaki değerlendirmeleri daha olumludur.

Diğer bir anlamlı fark ise diğer branş öğretmenleri ile Türkçe branş öğretmenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p=.021$, $p<.05$). Diğer branş öğretmenlerinin eğitim konusundaki değerlendirmeleri daha olumludur.

Çizelge 4.30: Eğitim Programına Katılma Sayısı Değişkenine Göre, Hizmet içi eğitimlere Katılma Biçimlerinde, Eğitimlerde Görev Alan Eğitimcilerin Değerlendirilmesinde ve Alınan Hizmet İçi Eğitimin Değerlendirilmesinde Farklılık Olup Olmadığının Tespiti İçin Yapılan Mann Whitney U Testi

	Program	N	Mean Rank	χ^2	p
Hizmet içi etkinliklerine katılma biçimi tutum ölçeği	1	16	97.91	2.411	.661
	2	16	87.22		
	3	24	80.88		
	4	15	96.83		
	5 ve daha üstü	99	82.62		
	Total	170			
Hizmet içi etkinliklerinde görev alan öğretmenlerin yeterlilikleri için tutum ölçeği	1	16	84.22	.716	.949
	2	16	80.91		
	3	24	81.46		
	4	15	93.30		
	5 ve daha üstü	99	86.25		
	Total	170			
Alınan Hizmet içi eğitimin değerlendirme tutum ölçeği	1	16	87.69	1.012	.908
	2	16	76.75		
	3	24	92.29		
	4	15	85.03		
	5 ve daha üstü	99	84.98		
	Total	170			

Gelir durumu değişkenine göre Hizmet içi etkinliklere katılma biçiminde ($p=.661$, $p>.05$), hizmet içi etkinliklerde görev alan öğretmenlerin yeterliliklerinin değerlendirilmesinde ($p=.949$, $p>.05$), alınan hizmet içi eğitimin değerlendirilmesinde ($p=.908$, $p>.05$) istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilememiştir.

V. SONUÇ ve ÖNERİLER

Yapılan çalışmada Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilk ve ortaokullarında görev yapan öğretmenlerin hizmet içi eğitim etkinliklerine dair görüşlerini belirlemek amacı ile öğretmenlerin demografik verilerine ait sonuçlar şu şekilde gerçekleşmiştir .

- Araştırmaya katılan 170 öğretmenden 108 'i kadın, 62'si erkektir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin 117'si evli 53'ü bekadır.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin 9'u Üç Yıllık Eğitim Enstitüsü , 111'i Eğitim Fakültesi/Dört Yıllık Yüksek Okul, 21'i Fen Edebiyat Fakültesi,29'u diğer okullardan mezundurlar.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin 20'si 1-5 yıllık, 34'ü 6-10 yıllık, 39'u 11-15 yıllık, 32'si 16-20 yıllık ve 45'i 21 yıl ve üstü çalışma sürelerine sahiptirler.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin 11'i Türkçe, 11'i Matematik, 10'u Fen ve Teknoloji, 11'i İngilizce, 3'ü Müzik, 7'si Sosyal Bilgiler, 84'ü Sınıf Öğretmeni, 33'ü diğer branşlara sahip öğretmenlerdir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerden 16'sı 1 kez, 16'sı 2 kez, 24'ü 3 kez, 15'i 4 kez, 99'u 5 kez ve daha üstü hizmet içi eğitim etkinliklerine katılmışlardır.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin 141'i 2000-3000, 17'si 3000-4000, 6'sı 4000-5000, 3'ü 5000-6000, 3'ü 6000 ve üstü gelir durumuna sahip oldukları tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin hizmet içi eğitim programlarına ilişkin görüşlerine ait yorumlar aşağıya çıkarılmıştır.

- Okullarda görev yapan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu hizmet içi eğitimin çağımızın bir gereği olduğunu savunmuşlardır.
- Öğretmenler “Bilimsel, teknolojik gelişmeler öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını zorunlu kılar.” görüşünü savunmuşlardır.

- Öğretmenlerin büyük bir kısmı hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yenilikleri yakından takip etme olanağını sağladığını söylemişlerdir.
- Öğretmenlerin bazıları da hizmet içi eğitim etkinliklerinde diğer meslektaşlarla tanışmanın önemli olduğunu belirtmişlerdir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu hizmet içi eğitim etkinliklerinin mesleki öğrenme ihtiyaçlarımızı karşılamak için düzenlendiği düşüncesinde oldukları anlaşılmaktadır.
- Öğretmenlerin çoğunluğu hizmet içi eğitim programları planlanırken öğretmenin görüşlerinin alınmadığını beyan etmişlerdir.
- Öğretmenlerin büyük çoğunluğu yöneticilerin de katıldığı seminerlere zorunlu olarak katıldıklarını belirtmişlerdir.
- Öğretmenlerin çoğu seminere katılım kriterlerinin objektif olarak belirlenmediğini söylemişlerdir.
- Öğretmenlerin çoğunluğu hizmet içi eğitim görevlilerinin katılımcılara saygılı davrandıklarını düşünmektedirler.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğu seminer görevlilerinin yeterli miktarda uygulama yapmadıklarını belirtmiştir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin yarısı hizmet içi eğitim ortamının fiziki şartları ile ilgili görüşlerinin alınmadığını belirtmişlerdir.
- Araştırmaya katılan öğretmenler, hizmet içi eğitim programlarını hazırlayanların öğretmenlerin görüşlerini dikkate almadan hazırladıklarını belirtmişlerdir.
- Öğretmenler ihtiyaç duydukları hizmet içi eğitimi ne şekilde almak istedikleri sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde, almak istedikleri hizmet içi eğitimlerin arasında ciddi bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Ancak yine de sonuçlara baktığımızda en fazla internet ve mesleki konferansı tercih ettikleri tespit edilmiştir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu hizmet içi eğitimlerin Haziran ve Eylül dönemlerinde yapılmasını istemektedirler. En az tercih edilen dönem ise sömestr ve yaz tatili dönemlerinde olduğu anlaşılmıştır.
- Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre baktığımızda hizmet içi eğitim hakkındaki görüşleri arasında herhangi bir farklılık yoktur.

- Öğretmenlerin evli veya bekar olmaları hizmet içi eğitim hakkındaki görüşlerini etkilemediği anlaşılmıştır.
- Öğretmenlerin eğitim durumları hizmet içi eğitim hakkındaki görüşlerinde de bir farklılık yoktur.
- Öğretmenlerin kıdem yılına göre baktığımızda hizmet içi eğitim hakkındaki görüşlerinde anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.
- Öğretmenlerin gelir durumuna göre bakıldığında hizmet içi eğitim hakkındaki görüşlerinde herhangi bir farklılık tespit edilmemiştir.
- Öğretmenlerin branşlarının farklılığı hizmet içi eğitim hakkındaki görüşlerini değiştirmemektedir.
- Öğretmenlerin hizmet içi eğitim programına katılma sayısı hizmet içi eğitim hakkındaki görüşlerini değiştirmemektedir.
- Öğretmenlerin cinsiyetleri, hizmet içi eğitim etkinliklerine katılma biçimlerinin değişiminde etkili değildir.
- Öğretmenlerin cinsiyetleri, hizmet içi eğitim etkinliklerinde görev alan yöneticilerin yeterliliklerinin değerlendirilmesinde anlamlı fark tespit edilmemiştir.
- Öğretmenlerin cinsiyeti, alınan hizmet içi eğitimin değerlendirilmesinde etkili değildir.
- Öğretmenlerin medeni durumu, hizmet içi etkinliklere katılım biçiminin değişmesinde etkili değildir.
- Öğretmenlerin medeni durumu, hizmet içi etkinliklerde görev alan öğreticilerin yeterliliklerinin değerlendirilmesinde de etkili değildir.
- Öğretmenlerin medeni durumu, alınan hizmet içi eğitimin değerlendirilmesinde etkili değildir.
- Öğretmenlerin eğitim durumu, hizmet içi etkinliklerine katılma biçiminde etkili değildir.
- Öğretmenlerin eğitim durumu, hizmet içi etkinliklerde görev alan öğreticilerin yeterliliklerinin değerlendirilmesinde etkili değildir.
- Öğretmenlerin eğitim durumu, alınan hizmet içi eğitimin değerlendirilmesinde etkili değildir.
- Öğretmenlerin kıdem yılı, hizmet içi etkinliklere katılma biçiminde etkili değildir.

- Öğretmenlerin kıdem yılı, hizmet içi etkinliklerinde görev alan öğreticilerin yeterliliklerinde etkili değildir.
- Öğretmenlerin kıdem yılı, alınan hizmet içi eğitimin değerlendirilmesinde etkili değildir.
- Öğretmenlerin gelir durumu, hizmet içi etkinliklere katılma biçiminde etkili değildir.
- Öğretmenlerin gelir durumu, hizmet içi etkinliklerinde görev alan öğreticilerin değerlendirilmesinde etkili değildir.
- Öğretmenlerin gelir durumu, alınan hizmet içi eğitimin değerlendirilmesinde etkili değildir.
- Öğretmenlerin branşları, hizmet içi etkinliklere katılma biçiminde etkili değildir.
- Öğretmenlerin branşları, hizmet içi etkinliklerinde görev alan öğreticilerin değerlendirilmesinde etkili değildir.
- Branşlara göre hizmet içi eğitimin değerlendirilmesine baktığımızda fen ve teknoloji branş öğretmenlerinin hizmet içi eğitim konusundaki değerlendirmeleri daha olumludur.
- Diğer branş öğretmenleri Türkçe branş öğretmenlerine göre hizmet içi eğitim konusundaki değerlendirmeleri daha olumludur.
- Öğretmenlerin gelir durumuna göre hizmet içi etkinliklere katılma biçiminde etkili değildir.
- Öğretmenlerin gelir durumu, hizmet içi etkinliklerde görev alan öğreticilerin yeterliliklerin değerlendirilmesinde etkili değildir.
- Öğretmenlerin gelir durumu, alınan hizmet içi eğitimin değerlendirilmesinde etkili değildir.

Yapılan araştırmada ilkokul ve ortaokul öğretmenlerinin hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları anlaşılmıştır. Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin yakından takip edilmesinde hizmet içi eğitimin öneminin büyük olduğu açıktır. Öğretmenlerin bilimsel ve teknolojik gelişmeleri kolaylıkla takip edebilmeleri için hizmet içi eğitimlere ihtiyaç duydukları da bir gerçektir.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın resmi web sitesinde merkezi hizmet içi eğitim faaliyetleri duyurulmaktadır. Öğretmenler de bu merkezi hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılmak

istemektedirler ancak öğretmenlerin çoğu Milli Eğitim Bakanlığının açmış olduğu merkezi hizmet içi eğitim katılmadıklarını belirtmişlerdir.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hizmet içi eğitim planlamaları yapılırken öğretmenlerin görüşlerinin alındığını söylemekle beraber bu çalışmanın sonucunda öğretmenler programların planlanması yapılırken görüşlerinin alınmadığını belirtmişlerdir.

Öğretmenler, yapılan yerel hizmet içi eğitim etkinliklerine katılmalarında yöneticilerin etkili olduğunu , onların zorlaması ile katıldıklarını belirtmişlerdir.

Hizmet içi eğitim etkinliklerinde görev alan kişilerin katılımcılara saygılı davrandıklarını ancak konularına hakim olmadıklarına, yeterli donanıma sahip olmadıkları , hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yapıldığı ortamın fiziki şartların uygun olmadığı , görevlendirilen kişilerin öğretmenler arasından alınıp hizmet içi eğitim vermek için eğitilmesi hizmet içi eğitim faaliyetlerinin amacından uzaklaşmasına sebep olmaktadır. Hizmet içi eğitim faaliyetlerini sadece hizmet içi eğitim etkinliği yaptık demek için düzenlemek yanlış olur. Yapılan etkinliklerin sonuçlarının alınması gerekmektedir.

Öğretmenlerimizin almak istedikleri hizmet içi eğitim türü internet ve mesleki konferans şeklindedir. İnternet ortamında yapılan hizmet içi eğitim faaliyetlerinde öğretmenler sunucuyla karşı karşıya olmadığından kendilerini daha rahat hissetmektedirler. Bu da hizmet içi eğitim faaliyetlerinin amacına ulaşmasını etkilemektedir.

Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin eğitim-öğretim yılının başında ve sonunda yapılması öğretmenlerin ortak görüşü olarak ortaya çıkmaktadır. Hizmet içi eğitimler gerekli görüldüğünde ders saatleri dışında öğretmenlere ücretinin ödenmesi kaydıyla hafta sonlarında da yapılması uygun olabilmektedir.

Yapılan yurt içi ve yurt dışı araştırmalarda gösteriyor ki hizmet içi eğitim, tüm öğretmenler için gereklidir ve alınmalıdır sonucu çıkmaktadır. Ayrıca hizmet içi programlarının hazırlanmasında öğretmenlerden fikirlerinin alınmadığı, ihtiyaçlarının karşılanmadığı ve bu yüzden verimli olmadığı görüşü hakimdir.Hizmet içi eğitimin teorik olduğunu belirten araştırmalar da göze çarpmaktadır.Eğer bütçeden ilgili müdürlüğe aktarılan pay arttırılırsa hizmet içi eğitimin pratik biçimde verilmesi sağlanır.Bu yöntemlede amaca ulaşmayı kolaylaştırır.

Hizmet içi eğitimin öneminin bilindiği ankete katılan öğretmenler tarafından belirtilmiştir. Öğretmenlere verilecek hizmet içi eğitim, öğretmenler tarafından önemi bilinen faaliyetlerden yapılması gerekmektedir. Hizmet içi programların belirlenmesinde ihtiyaçların iyi tespit edilmesi gerekir. Bu konuda öğretmenlerin görüşüne yer verilmelidir. nceki araştırmalarda bu konu tespit edilmesine rağmen hala bu problem devam etmektedir. Öğretmenlerin istedikleri programlarda yapılan hizmet içi eğitimde daha verimli olduğu grlmştr. Hizmet içi eğitime katılım teşvik edilmelidir. Katılım sonrası öğretmenlere sertifika, katılım belgesi vb verilmektedir. Bu belgelerin etkililiği arttırılmalıdır. Hizmet içi eğitim programlarına katılacak öğretmenlerin seçiminde objektif olunmalıdır. Seçim kriterlerinin çok açık şekilde ifade edilmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Aldemir, C.** (1985). *Örgütler ve Yönetimi*. İzmir: Bilgehan Basımevi.
- Ataklı, A.**(1987). *İlkokullardaki Hizmet İçi Eğitim Seminerlerinin Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ataol, A.** (1993). *Personel Yönetimi*. İzmir: Bilgehan Basımevi.
- Aydınalp, B.** (2008). *Ortaöğretim Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim Hakkındaki Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Yedi Tepe Üniversitesi, İstanbul.
- Bilgin, K. U.** (2004). *Kamu Performans Yönetimi Memur Hak ve Yükümlülüklerin Performansa Etkisi*. Ankara: TODAİE Yayınları.
- Bülbül, S.**(1990). *Yetişkin Öğrencilerin Öğrenmeye İlişkin Özellikleri*.TKİ Genel Müdürlüğü Eğitimcilerin Eğitimi Semineri Ders Notları, Ankara.
- Can, H. Akgün A. ve Kavuncubaşı Ş.** (1998). *Kamu Özel Kesiminde Personel Yönetimi*. Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Canman, D.** (1995). *Çağdaş Personel Yönetimi*. Ankara: TODAİE Yayınları.
- Çolak, E.** (2005). *İngiliz Eğitim Sistemi, Ülkeler ve Eğitim Sistemleri (s. 191-209)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Demirel, Ö.** (2004). *Öğretimde Plan ve Değerlendirme Öğretme Sanatı (7. bs.)*. Ankara: Pegem Yayınılık.
- Deliveli, Ö.** (2002). *Kamu Yönetimi Sözlüğü*. Ankara: Adalet Yayınevi.
- Erdoğan, İ.** (1998). *Çağdaş Eğitim Sistemleri*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Eryılmaz, B.** (2002). *Kamu Yönetimi*. Okutman Yayıncılık, İstanbul.
- Eurydice Eurybase,** (2007). *Organisation of the Education Sistem in Germany European Commission*.
- Fidan, N.** (1977). *Eğitimde Yeni Kavramlar ve İlkeler*. Ankara: Tekışık Matbaası ve

Rehber Yayınevi.

Göçebe, H.(2010). *MEB Merkezi Hizmet İçi Eğitim Kurslarının Etkinliği ve Yönetim Becerilerine Katkıları*,Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Görün, M. (1998). *Türk Belediyeciliğinde Hizmet İçi Eğitim ve Bir Uygulama*. Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.

Gülmez , S.İ. (2004).*Sınıf Öğretmenlerine Uygulanan Hizmet İçi Eğitim Programlarının Etkililiğine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Belirlenmesi*.Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Gülseren, M. (1983). *Hizmet İçinde Kendi Kendisini Yetiştirme Zorunluluğu. Çağdaş Eğitim*.

Güngördü, E. (2003). Öğretimde Görsellik ve Görsel Araçlarda Bulunması Gereken Özellikler. *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı 157, <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/157/gungordu.htm>, Erişim Tarihi: 15.03.2014.

Kalkandelen, H. (1979). *İşletmeler, KİT'ler Kamu Kuruluşları İçin Hizmet İçi Eğitim El Kitabı*. ANKARA: Ajan Türk Gazetecilik ve Matbaacılık Sanayi.

Kaya, Y. (1979). *K. Eğitim Yönetimi Kuram ve Türkiye'deki Uygulama*. Ankara: Doğan Basımevi.

Kazu İ.Y.,Keremgil S. (2008), “Yeni Atanan Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitime İlişkin Görüşleri” , Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi. Sayı:23, 14-30

Korkmaz İ.(2009).*Orta Öğretim Okulları Yönetici Ve Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitime Ve Personelin Geliştirilmesine İlişkin Görüşleri*.Yüksek Lisans Tezi.Abant İzzet Baysal Üniversitesi.Bolu.

Marmara Üniversitesi (05/04/2013). 19/03/2014 <http://www.marmarahizmeticiegitim.net/new/icerik/127/hizmet-ici-egitim-hakkinda.html>

Matsumoto,K.(1986) *Expected style of in Service Programs for Teachers*,Objektives,Japon.

MEB. (2006). *Ülkelerin Öğretmen Yetiştirme Sistemleri*. Ankara: Devlet Kitapları

Müdürlüğü Basım Evi.

MEB.(2014).*Milli Eğitim Bakanlığında Hizmet İçi Eğitim.*
<http://hedb.meb.gov.tr//net/index>, Erişim Tarihi 02/04/2014.

MEB. (2014). Hizmet İçi Eğitim Daire Başkanlığı. <http://hedb.meb.gov.tr/net/.index>
Erişim Tarihi: 20.03.2014.

Mizuno, C. (2004). *A.Comparative Study of teacher Education in Japon, Korea an Australia.*Uygulamalı Dil bilim Pan Pasifik Derneği 8.toplantısı.

Oğuzkan, F. (1974). *Eğitim Terimleri Sözlüğü.* Ankara: T.D.K. Yayınları.

Orata, P. (1978). *Yaşam Boyunca- Herkes İçin Yaşam İçin Eğitim.* Çağdaş Eğitim.

Ozyürek, L. (1981). *Öğretmenlere Yönelik Hizmet İçi Eğitim Programlarının Etkinliği.*
Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.

Özen, R., Aktunay, Ü., Cafoğlu, Z., Çelikköz, N. ve Erişen, Y. (1996). *Japon Eğitim Sistemi.* İstanbul: Avni Akyol Ümit Kültür ve Eğitim Vakfı.

Özsoy, O. (2003). *Etkin Eğitim.* İstanbul: Hayat Yayıncılık.

Peker, K. (2010). Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Hizmet İçi Eğitim ve Yöntemleri.
Mevzuat Dergisi, s. 8.

Resmi Gazete (04/01/1995).*Milli Eğitim Bakanlığı Hizmet İçi Eğitim Merkezleri Yönetmeliği.* Ankara.Başbakanlık Basımevi Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü.

Sağlam, M. (1999). *Avrupa Ülkelerinin Eğitim Sistemleri.* Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Sanalan, V.(1995).*Eğitimde Görüntü İşleme ile Birleştirilmiş Hizmet içi Fen Bilgisi Öğretmen Eğitiminin Etkililiği*,University of Cincinati, Yüksek Lisans Tezi,Cincinati.

Taymaz, A. H. (1997). *Eğitim Sistemindeki Teftiş Kavramlar İlkeler Yöntemler.*
Ankara: Takav.

Taymaz, H. (1981). *Hizmet İçi Eğitim: Kavramlar, İlkeler, Yöntemler.* Ankara: Atatürk

Üniversitesi Eğitim Fakültesi.

Tutum, C. (1979). *Personel Yönetimi*. Ankara: TODAİE Yayınları Doğan Basımevi.

Tutum, C. (1976). *Personel Yönetimi* (1. bs.). Ankara: TODAİE Yayınevi.

Türker, A. U. (1996). *Türk Eğitim Sisteminde Kız Meslek Lisesi Müdürleri ve Endüstri Meslek Lisesi Müdürlerinin Hizmet içi Eğitim ile Yetiştirilmeleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Uçar, R. ve Uçar, H. İ. (2004). *Japon Eğitim Sistemi Üzerine Bir İnceleme:Çeşitli Açılardan Türk Eğitim Sistemi ile Karşılaştırma*. 100.Yıl Üniversitesi Elektronik Eğitim Fakültesi Dergisi, 1(1).

Unruh, A. (1970). *H. E. Supervision For Change And Innovation*. Bostan: Houghton Mifflin Comp.

Variş, F. (1984). Eğitim Yoluyla Davranış Değişirme: Kuram, Deney, Uygulama. *Ankara Üniv. Eğitim Bilimleri Fak. Dergisi*, 17(1), s. 215, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/40/517/6449.pdf>, Erişim Tarihi: 22.03.2013.

EKLER

Ek-1 İzin Belgesi

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411/44/1317846
Konu: Araştırma (Murat ARSLAN)

31/03/2014

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
(Sosyal Bilimler Enstitüsü)

İlgi: a)19.03.2014 tarih ve 1563 sayılı yazınız.
b)Valilik Makamının 28.03.2014 tarih ve 1306381 sayılı oluru.

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü, Lisans Öğrencisi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi Murat ARSLAN 'ın "*Türkiye Milli Eğitim Sistemindeki Değişmeler Işığında Hizmetçi Eğitim*" konulu tezine dair araştırma çalışması hakkında ilgi (a) yazınız ilgi (b) valilik onayı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve ilgi (b) Valilik Onayı doğrultusunda gerekli duyurunun araştırmacı tarafından yapılmasını, işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

M. Nurettin ARAS
Müdür a.
Şube Müdürü

EK:1- Valilik Onayı
2- Ölçekler

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden b4da-161d-37cf-9425-3cfe kodu ile yapılabilir.

İ Millî Eğitim Müdürlüğü D/Blok Bab-1 Ali Cad. No:13 Cağaloğlu
E-Posta: sgb34@meb.gov.tr

A. BALTA VHKİ
Tel: (0 212) 455 04 00-239

Ek-2 İzin Belgesi

T.C.

Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne

Yeditepe Üniversitesi Eğitim Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi programında 2008 yılında bitirmiş olduğum “Ortaöğretim Öğretmenlerinin Hizmetiçi Eğitim Hakkındaki Görüşlerinin İncelenmesi”adlı tezimde kullanmış olduğum anketi Aydın Üniversitesinde yüksek lisans yapan Murat ARSLAN adlı kişinin kullanmasında bir sakınca yoktur.

Bilgilerinize arz ederim.

09/03/2014

Başak AYDINALP

Ek-3 Anket Formu

TÜRKİYE MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİNDEKİ DEĞİŞMELER IŞIĞINDA “HİZMETİÇİ EĞİTİM” ANKETİ

Sevgili Meslektaşım,

İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Yönetimi yüksek lisans öğrencisiyim. Türkiye Milli Eğitim Sistemindeki Değişmeler Işığında “Hizmet İçi Eğitim” başlıklı yüksek lisans araştırmasını yapmaktayım. Araştırma sonuçları tamamen gizli tutularak sadece vereceğiniz cevaplar istatistiksel verileri oluşturacak, bu veriler bilimsel amaçlarla gruplandırılarak değerlendirilecektir.

Murat ARSLAN

İstanbul Aydın Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü

Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİLER:

1. Cinsiyetiniz: () Bayan () Bay
2. Medeni Durumunuz: () Evli () Bekâr
3. Yaşınız : () 20-30 () 31-40 () 41-50 () 51 ve üstü
4. Eğitim Düzeyiniz :
() Üç yıllık Eğitim Enstitüsü
() Eğitim Fakültesi/Dört yıllık Yüksek Okul
() Fen Edebiyat Fakültesi
() Diğer (Lütfen Belirtiniz)
5. Öğretmenlik mesleğinde geçen hizmet süreniz:
() 1-5 yıl () 6-10 yıl () 11-15 yıl () 16-20 yıl () 25 yıl ve üstü
6. Öğretmenlikteki branşınız:
() Türkçe () Matematik () Fen ve Teknolojileri () İngilizce
() Müzik () Sosyal Bilgiler () Sınıf Öğretmeni () Diğer
7. Kurum içi veya dışında kaç kez hizmetiçi programına katıldınız?
() 1 () 2 () 3 () 4 () 5 ve daha üstü
8. Aylık gelir durumunuz nedir?
() 2000-3000 () 3000-4000 () 4000-5000 () 5000-6000 () 6000- üstü

A)Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim Programlarına İlişkin Görüşleri	Katılma Düzeyiniz				
	Çok	Oldukça	Kısmen	Çok az	Hiç
1. Hizmet öncesi edindiğim mesleki bilgi, mesleğimi Başarıyla yerine getirmem için yeterlidir.					
2. Hizmet içi eğitim etkinlikleri, mesleki öğrenme ihtiyaçlarımızı karşılamak için düzenlenmektedir.					
3. Hizmet içi eğitim yoluyla mesleğimle ilgili bilimsel gelişmeleri öğrenmekteyim.					
4. Hizmet içi eğitim etkinliklerinin içeriği, öğrenme ihtiyaçlarımızı karşılamak için uygundur.					
5. Hizmet içi eğitimle yaz tatili imkanı sunularak işgücümüzü tazelememiz sağlanmaktadır.					
6.Hizmet içi eğitim etkinliklerinde diğer meslektaşlarımızla tanışmak çok önemlidir.					
7. Katıldığım hizmet içi eğitimlerde öğrendiklerimin hemen hemen hepsini iş hayatımda kullanıyorum.					
8. Hizmet içi eğitim programları planlanırken ihtiyaçlarımıza ilişkin görüşlerimiz alınmaktadır.					
9. Hizmet içi eğitim yoluyla meslekteki yeni bilgiler verilmektedir.					
10. Branşım için gerekli öğretim yöntemlerine yer verilmektedir.					
11. Ölçme ve değerlendirme tekniklerine yer verilmektedir					
12. Hizmet içi eğitim mesleki yeterlilik açısından hizmet öncesi eğitimden doğan eksiklikleri tamamlar.					
13. Hizmet içi eğitim öğretmenlerin eğitim sistemine uyumunu sağlar.					
14. Hizmet içi eğitim, eğitim sisteminin etkililiğini ve verimliliğini artırır.					
15. Bir kurum, personelinin sürekli gelişimini hizmet içi eğitimle sağlar.					
16. Teknolojiyi derslerimde nasıl kullanmam gerektiği öğretilmektedir.					
17. Hizmet içi eğitim çağımızın bir gereğidir.					
18. Hizmet içi eğitim faaliyetleri yenilikleri yakından takip etme olanağı sağlar.					
19. Bilimsel, teknolojik ve toplumsal alandaki gelişmeler öğretmenlerin hizmet içi eğitim almalarını zorunlu kılar.					
20. Hizmet içi eğitim etkinliklerinde panel ve açık oturum ortamları yaratılarak öğretmenlerin ortak sorunları ele alınmaktadır.					

B) Öğretmenlerin kendilerine yönelik hizmet içi eğitim etkinliklerine katılma biçimleri	Katılma Düzeyiniz				
	Çok	Oldukça	Kısmen	Çok az	Hiç
1. Yararlı olacağını düşündüğüm hizmet içi eğitim etkinliklerine kendi başvurumla katılıyorum.					
2. Okullardaki bütün yöneticiler eğitime çağrıldıklarında ben de zorunlu olarak katılıyorum.					
3. Hizmet içi eğitim etkinliklerine kabul edilme kriterleri objektiftir.					
4. Amirlerim hizmet içi eğitim etkinliklerine katılmamı teşvik ediyorlar.					

C) Okullarda hizmet içi eğitim programlarında görev alan öğretmenlerin; a) Alan yeterlilikleri b) Yetişkin eğitimi yeterlilikleri bakımından nasıl görüldükleri	Katılma Düzeyiniz				
	Çok	Oldukça	Kısmen	Çok az	Hiç
1. Eğitim görevlilerinin öğrenme konusuna hakimiyetleri yeterlidir.					
2. Eğitim görevlileri, konuyla ilgili eğitsel donanımı etkin biçimde kullanabilmektedirler.					
3. Eğitim görevlileri öğrenme konusuna ilişkin uygun öğretim, yöntem ve tekniklerine kullanabilmektedirler.					
4. Eğitim görevlileri öğrenme konusuna ilişkin olarak yeterli uygulama yapabilmektedirler.					
5. Eğitim görevlileri katılımcıların tecrübelerinden yararlanmaktadırlar.					
6. Eğitim görevlileri yeni öğrenmeleri, önceliklerle ilişkilendirebilmektedirler.					
7. Eğitim görevlileri katılımcıların öz yönetimli öğrenmeleri için öğrenme kaynaklarına ulaşmalarında yardımcı olmaktadırlar.					
8. Eğitim görevlileri katılımcılara saygılı davranmaktadırlar.					
9. Eğitim görevlileri katılımcılara öğrenmeyi teşvik edici davranışlarda bulunmaktadırlar.					

D) Öğretmenlerin katıldıkları hizmet içi eğitim programlarının değerlendirilmesine ilişkin görüşleri	Katılma Düzeyiniz				
	Çok	Oldukça	Kısmen	Çok az	Hiç
1.Hizmet içi eğitim etkinliklerinin bitiminde başarıyı ölçmek için ciddi bir sınav yapılmalıdır.					
2.Hizmet içi eğitim programlarının işlenişiyile ilgili görüşlerimiz alınmaktadır.					
3.Hizmet içi eğitim ortamının fiziki şartları ile ilgili görüşlerimiz alınmaktadır.					
4.Hizmet içi eğitim etkinliklerinin bitiminde programın içeriği ile ilgili görüşlerimiz alınmaktadır.					
5.Hizmet içi eğitim programları katılımcıların görüşleri dikkate alınarak sürekli geliştirilmektedir.					

E) İhtiyaç duyulan hizmet içi eğitimin türü ve zamanlamasına ilişkin görüşleri

1.İhtiyaç duyduğunuz hizmet içi eğitimi hangi yolla almak istersiniz? (Tek bir seçeneği işaretleyiniz.)

Kurs ()

Seminer ()

Mesleki konferans ()

İnternet ()

Nedenini yazar mısınız?

2.Hizmet içi eğitim etkinliklerinin düzenlenme zamanı açısından öğretmenler için en uygun dönemleri yazar mısınız?

Ders dönemi hafta sonları ()

Ders dönemi hafta içleri ()

Haziren ve Eylül seminer dönemleri ()

Yaz tatili ()

Sömestr tatili ()

Nedenini yazar mısınız?

Zaman ayırdığınız için teşekkür ederim.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Murat ARSLAN

Doğum Tarihi : 03/09/1974

e-posta : muratarслан1975@hotmail.com

Eğitim :

İlkokul : Bursa Şerif Artış İlkokulu

Ortaokul / Lise : Bursa İ.H.L.

Lisans : Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği

Çalıştığı Kurumlar

1998-2001 Yılı : Van Bahçesaray Atatürk İlköğretim Okulu

2001-2010 Yılı : Güngören Güneşlitepe İlköğretim Okulu

2010-2011 Yılı : Güngören 50.Yıl Ahmet Merter İlköğretim Okulu

2011-... Yılı : Bakırköy Mustafa Necati İlkokulu